

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Tömegpszichológia

Valamikor régen, évezredek és évszázadok, de rövid évtizedek előtt is a kormányzás művésze még más volt, mint ma. Az uralkodó uralkodott, a nép engedelmességet, emellett igazán nem volt fontos, hogy a kormányzattal tömege meg is legyen elégedve avval a móddal, ahogyan őket kormányozzák. A fáraók nem kérdezték meg a rabszolgasorsban sínylő alattvalók véleményét, amikor a hajcsárok korbáccsal kergettek azokat a forró nap tűzébe a piramisok építésénél. Ninive és Babilonia urainak, az asszír királyoknak, Róma istenként tisztelt császárainak kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, hogy alattvalóik hogyan vélekednek róluk, az a hesseni választófejedelem, aki népe fiait Amerikába adta el, épügy nem gondolkodott ezen eljárásának népszerűsége felett, mint a néger törzsfőnökök, akiknek hosszú évtizedeken keresztül az volt a főjövendelmi forrásuk, hogy a jelentkező kereslet szerint hol törzsük fiatal lányait adják el a szomszéd törzsfőnök háremjeibe, vagy pedig erőteljes embereket szállítottak előzőeken arab rabszolgakereskedők közvetítésével az amerikai gyapotültetvények pokla számára.

A tömegpszichológia régi tudomány, de rendkívüli fontosságát csak néhány éve ismerték fel, amióta szinte minden államban azt a kérdést igyekeznek megoldani, hogy a kormányzat sokszor teljesen autokratikus intézkedéseit a kormányzattal lelkesedett megelégedése kísérje. A tömegpszichológia tudománya adja meg az ezen cél elérésére szolgáló eszközöket.

A tömeg másként gondolkodik, mint az egyén. Az egyént érvekkel kell meggyőzni, a tömeget jelszavakkal. Az egyén ugyanazon érv sokszori elmondását fárasztó, unalmas ismétlésnek tartja, a tömeget a kiadott jelszót csak akkor veszi be, ha folyton ismétlik előtte. Az egyén meggyőzésénél az értelemlre, esetleg a szívre kell hatni, a tömegnél az ösztönre. Epen ezért az egyént annál jobban meg lehet győzni, minél finomabb eszközökkel hatunk, a tömeg meggyőzésénél a legdurvább eszközök sem elegendők sokszor. Mindig arra kell gondolni, hogy az egyének lehetnek ellenérvei, a tömegnek nem. Egyetlen érv van csupán, amely előtt egyén, tömeg, egyformán meghajlik, ez a hízélgés. Mózes épügy ösztönösen megérezte a tömegpszichológia egyik legfontosabb eszközét, amikor népet elnevezte a kiválasztott népek, mint, amikor a francia forradalom a francia népet „grande nation”-nak keresztelte el. A felsőbbrendű északi ember fogalmának megteremtése szintén ebbe a csoportba tartozik.

Az, aki a tömegpszichológiát a kormányzás segédeszközéül elsőnek ismerte fel világosan, Macchiavelli volt. Az Il Principe a ragyogó iskolapéldák tárháza, melyek mind azt tanítják, hogy a fejedelem-diktátor hogyan hajthatja végre terveit a kormányzott tömegek lelkesedése mellett. És Nagy Frigyes, aki az „Antimacchiavelli”-t írta, a firenzei nagy író tanításainak ellensége volt, de a gyakorlatban követve ezeket a tanokat.

A tömegpszichológia alkalmazásának módját ma propagandának hívják. A tárgyilagossá szemlélő, vagy hallgató a propaganda eszközeit sokszor durvának véli, de a gyakorlat megmutatta, hogy a legjobban leegyszerűsített, legkíméletlenebb és legdurvább propaganda hat mindenkor legerősebben a tömegekre. Egy finom gondolkodó megállapítása szerint a tömegösztön a tömeget képező egyének összes aljas ösztöneinek összedadásából keletkezik. A nagy forradalmak, átalakulások idejében a tömeghangulatot mindig az ucca szorgáltatta, a művelt rétegeket, az intelligencia szerepe azonnal nullává zsugorodott össze, a humanitárius elvek

Kedden írják alá a francia—német barátsági nyilatkozatot

Anglia demarsa az olasz parlamenti tüntetés miatt. — Olaszország le fog mondani területi igényéről

Ribbentrop Párisba érkezik

Páris, december 5. Tuniszban vasárnap délután hatalmas tüntetés folyt le Franciaország mellett. Az uccákon kétszáz ezer ember vonult végig, akik megszakítás nélkül ezt kiáltották: — Vile la France!

Tunisz fővárosa még sohasem látott ilyen nagyarányú tüntetést. A főkörmányzó palotája erkélyén fogadta a tüntető menet elvonulását. Több, mint három óráig tartott, míg a kétszáz ezer ember elvonult a főkörmányzó palota előtt.

— Éljen Franciaország! — kiáltották megszakítás nélkül.

A hatalmas tömeg elvonult az olasz követ-ség épülete előtt és ezt kiáltotta:

— Tunisz Franciaországé és az is marad!

A délelőtti felvonulás minden incidens nélkül folyt le. Délután 13 óra után azonban ellentünetések kezdődtek. Olaszbarát bennszülöttek felvonultak a Place la Concordie-re s Olaszországot kezdték eljenezni. A rendőrség körülvette ezt a csoportot és a tüntetők legtöbbször letartóztatta. A katonai várparancsnokság intézkedésére katonai járőrök cirkálnak az egész városban.

Az olasz követség épületét erős katonai őrzet alá helyezték.

„Korzika francia föld”

London, december 5. Az angol sajtó élénken foglalkozik Olaszországnak Franciaországgal szembeni magatartásával. A közvélemény két táborra oszlik, Chamberlain miniszterelnök római utazásának időszerepe tekintetében. A Times szerint a római látogatás határdejét a francia-olasz incidens bekövetkezése előtt állapították meg. A miniszterelnöknek tovább kell a személyes megbeszélésen alapuló politikát folytatni, de ahhoz kétség sem fér, hogy Franciaországot ne támogassa Anglia teljes erővel ebben a kérdésben.

A Manchester Guardian emlékeztet arra a tényre, hogy a római angol nagykövet utasításokat kapott demars átnyújtására az olasz kormánytól, a fasiszta parlamentben lejátszódott incidens miatt.

A párisi Le Journalban cikk jelent meg „Korzika francia föld”

címmel és ebben megemlékezés történik, hogy milyen körülmények között engedték át Korzikát Franciaországnak XV. Lajos király korában. Korzikában kizárólag franciák laktak, akiknek nyelve némi rokonságban áll az olasz nyelvvel. Ha Olaszország a korzikai kérdésben ellenséges magatartást tanúsítana, ez olyan megbocsáthatatlan hiba volna, amely mindent lerom-

Ugyancsak rokonszenvtüntetés volt Korzika szigetén is, ahol a frontharcosok szövetsége gyűlést tartott. A szónokok kijelentették, hogy Korzika sohasem volt Olaszországé. Mielőtt francia fennhatóság alá került, Korzika önálló királyság volt. Olaszországnak tehát nincs történelmi jogcíme Korzika szigetére. Az egyik szónok a következőket mondotta:

— A világháborúban negyvenezer korzikai katona esett el Franciaországért. Ezeknek a halottaknak az emléke olyan szoros kapcsolat, amely örökre összeforrasztotta Korzikát a francia nemzettel.

Mi, korzikai frontharcosok, becsületsértésnek tekintjük, ha egy másik állam hazánkat követeli anélkül, hogy ehhez jogcíme lenne.

A frontharcosok ülésén kijelentették, hogy éles harcot kezdenek az olasz követelés ellen.

Ajaccióban, Korzika fővárosában, a tüntetők felvonultak az olasz konzulátus épülete elé és tiltakoztak Olaszország igényei ellen.

A tüntetők bevették az olasz kereskedők üzleteinek ablakait.

Déli egy órától kezdve erős karhatalmi osztagok cirkálnak a város uccáin, hogy a további tüntetéseket megakadályozzák.

bolna, ami a két ország viszonyában legutóbb épült.

A Times párisi levelezője a francia-német nyilatkozattal kapcsolatban azt közli, hogy ha annak aláírása minden akadály nélkül megtörténik, úgy bizonyosra vehető, hogy a francia kormány megfelelő biztosítékokat kap a német kormánytól az olasz követelésekkel szemben. Ami a francia-szovjet egyezményt illeti, Bonnet valószínűleg ugyanazt fogja mondani, amit Chamberlainnal is közölt, hogy Franciaországot segélynyújtási kötelezettség csak akkor terheli Oroszággal szemben, ha azt nem provokált támadás érné. A küszöbön levő barátságos francia-német együttműködés lehetősége attól függ, hogy miként kívánja Németország tekintetbe venni Franciaország szerepét Közép-és Keleteurópában.

A Times berlini tudósítója azt hiszi, hogy Ribbentrop az összes európai politikai problémákat meg fogja beszélni Daladier miniszterelnökkel szemben. Berlinben különben nem okoz meglepetést, ha Mussolini a német kormányértésére adná, hogy most Olaszországon van a sor, hogy a tengelypolitika erőteltességéből hasznot húzzon.

A tömegpszichológia régi tudomány, csak nem tekintették annak. A született népvézerek ösztönösen megvalósították elveit és talán ma is a tömegpszichológia tanainak ösztönös megérezése az, ami a népszónokot vezérré emelheti.

(B.)

Mussolini más előnyök ellenében lemond területi igényeiről

London, december 5. Chamberlain miniszterelnök és Halifax lord külügyminiszter az eredeti tervtől eltérően, mégis csak most, vasárnap utaznak Rómába. Vasárnap, vagyis december 11-én akarnak megérkezni az olasz fővárosba, ahol valószínűleg három napot töltenek és 14-én indulnak visszafelé. A francia-olasz feszültség el-

fajulása ugyanis meggyőzte Chamberlain miniszterelnököt, hogy a látogatás mulhatalanul szükséges. Londonban úgy látják, hogy

a hivatalos Olaszország nem fogja követelni Tuniszt, Nizzát és a savoyai tartományt, hanem más előnyök megszerzése ellenében le fogja szerelni ezeket a kívánságokat.

Ribbentrop és Bonnet rádióbeszéde

Ribbentrop báró kedden 11 óra 10 perckor érkezik Párisba. Vonata az Invalides-pályaudvarra érkezik, ahonnan a Crillon-szállóba hajtat. A német-francia közös nyilatkozat aláírása-

ra kedden délután fél négy órakor kerül sor és fél hét órakor Ribbentrop és Bonnet rádióbeszédet mondanak.

Eden a francia sztrájk miatt mem tudott Le Havreből elutazni

Páris, december 5. A Le Havre-i kikötőből egyetlen hajó sem indulhatott el, a hajóalkalmazottak sztrájkja miatt. Így nem ment el a Normandia sem és annak utasait kénytelenek voltak átszállítani a Cherbourgnan lévő Aquitaniara. Az utasok között van Eden volt angol külügyminiszter és felesége, valamint Garry Cooper, a híres filmszínész és felesége.

Béketárgyalás indul Japán és Kína között

A békenárt lemondásra akarja készíteni Csang Kai-Sek diktátort

Hong-Kong, december 5. A Havas-iroda jelenté: Biztos forrásból származó értesülések szerint Kína és Japán között rövidesen béketárgyalások indulnak meg. Tegnap Hong-Kongba érkezett, Ming, a békepárt megbízottja, aki Franciaországban végezte tanulmányait és Uang-

Csing-Wei magántitkára volt, később pedig valóságos miniszter lett. A Hong-Kongban meginduló tárgyalások szoros összefüggésben állnak a kínai békepárt az irányú törekvéseivel, hogy Csang-Kai-Sek marsallt lemondásra kényszerítsék.

Mussolini kérésére szabadonbocsátják Schuschniggot

London, december 5. Az United Press értesülése szerint Mussolini néhány héttel ezelőtt személyesen kérte meg Hitlert, hogy Schuschnigg volt kancellárt ne állítsa törvénytörés elé. Hitler birodalmi vezér azt válaszolta, hogy ilyesmire nincs szó, sőt Schuschnigg nemsokára feltétlenül szabadlábra kerül. Ezt úgy magyarázzák Németországban, hogy a volt kancellár kiszabadulása után rendőri felügyelet alatt marad, amíg az ország területén tartózkodik.

Megkezdik a gázálarcok kiosztását

Bucuresti, december 5. Az érdekelt tudomása-ra hozzák, hogy mindazok a polgári hivatalnokok, akik a fölöttes hatóságok révén kifizették a gázálarc költségét, rövidesen hozzájutnak a megrendelt gázálarchoz, mert a szükséges mennyiségnek több, mint egyharmada rövidesen kiosztásra kerül, sőt ez a munka már folyamatban is van. A kiosztás fokozatosan, a nagyvezérkar által megállapított sürgősségi sorrendben történik. Ugyancsak köz-

hírré teszik, hogy a polgári lakosok is megrendelhetik az arcméreteiknek megfelelő gázálarcot, mégpedig a nemzetvédelmi minisztérium által elfogadott és a katonai bizottságok által megállapított egységforma alapján. A gázálarcokat a Sarogáz és Antigáz nevű bucarestii vállalatok szállítják a katonai bizottság ellenőrzését jelző plombával. Ebben az évben a gázálarcok hivatalosan megállapított ára 640 lei az eladás helyén, de az összegben nincsen benne a forgalmi adó.

Az olasz alkotmányhoz hasonló lesz az új csehszlovák alkotmány

Páris, december 5. Beran Rudolf csehszlovák miniszterelnök a Petit Parisien munkatársának nyilatkozatot adott és többek között a következőket jelentette ki:

— Lehetséges, hogy az új cseh-szlovák alkotmány az olasz minta szerint a testületi rendszeren fog alapulni, hogy a demokratikus rendszer több

hibáját kiküszöbölje. Beran hozzáfűzte még, hogy a csehszlovák gazdasági életnek a német gazdasági élettel szemben fennálló függő viszonya miatt a cseh-szlovák politikát a német birodalommal való lehető legjobb viszony fenntartásának szükségese uralja.

VÁROSI SZÍNHÁZ

A cluji Román Opera vendégjátéka:

Kedden este **HOFFMAN MESÉI**
Szerdán, bucsuelőadás **FAUST**

130 tagu együttes, saját zenekar, kellékek és ruhatár
Jegyek 20—120 lej.

BUNDAK

és mindennemű

szörmeáruk

legelősbban

Rubinnál

Mindennemű szörmeáruk elkészítését, átalakítását, javítását legelősbban vállaljuk
Chudovszky IV., Bulev. Berthelot 16.

Tíz hónap alatt nyolcvan lélekkel apadt Temesvár lakossága

Biraescu Traian a városi statisztikai hivatal vezetője most készítette el kimutatását Temesvár népmozgalmáról az 1938. január elsejétől október 31-ig terjedő időre. Eszerint a mostani esztendő első tíz hónapjában a születések száma 1158 volt Temesvárott és pedig 641 fiú és 517 leány. Nemzetiség szerint az újszülöttek a következőképpen osztoztak meg: 368 román, 311 magyar, 335 német, 26 szerb, 94 zsidó, 16 cigány, 2 bolgár, 6 más nemzetiségű.

Ugyanezen idő alatt Temesvárott a halálozások száma 1238 volt. Eszerint tehát Temesvár természetes szaporodása az esztendő első tíz hónapjában 80 lélekkel csökkent. Az elhaltak nemzetisége a következő volt: 243 román 252 magyar, 383 német, 38 szerb, 131 zsidó, 15 cigány, 3 bolgár és 14 más nemzetiségű.

Felvehető

az állampolgársági jegyzékbe, akik az összeírásakor nem tartózkodtak állandó lakhelyükön

Szabó Mihály hentessegéd, aki 1907. óta lakik Temesvárott, 1924-ben kimaradt az állampolgársági listából, 1928-ban az állampolgárok sorába való felvételét kérte. Kérelmét azonban a város vezetősége és a járásbírósa is elutasította. Fellebbezés folytán az ügy a temesvári törvényszék elé került, amelynek tárgyalásán az ügyész a fellebbezés elutasítását kérte azzal az indoklással, hogy azok, akik a lakhelyüktől való távollétük alatt maradtak ki az állampolgársági listából, csak akkor vehetőek fel oda, ha igazolják, hogy abban az időben külföldön tartózkodtak. Ezzel szemben Sárbu Valeriu dr. ügyvéd hivatkozott arra, hogy a törvény nem vonatkozik csak azokra, akik külföldön tartózkodtak, hanem mindazokra, akik bármilyen ok miatt abban az időben nem voltak lakhelyükön. A törvényszék helyt adott az ügyvéd érvelésének és elrendelte Szabó Mihálynak az állampolgársági kimutatásba való felvételét.

A kolozsvári opera további sikeres vendégjátéka

A kolozsvári Opera művészi együttese harmadik előadásában Delibes bájós zenéjű Lakméját mutatta be. A címszerepet Rosa Anna vitte teljes diadalra. Úgy énekelte, mint játékaival élményszerű alakítást nyújtott. Kitűnő volt Ciolac is a szolganó szerepében, aki elragadó szépen énekelte Rosával a híres kettőst, Ujeicu mint Nilacantha, a főpap szerepében grandiózus volt. Spataru teljes szépségben ragyogtatta olvadékony lírai tenorját. A karok most is remekeltek, a rendezés tökéletes volt. A zenekar, amelyet ez alkalommal Eugen Lazar vezényelt, most is feladata magaslatán állott.

Tegnap este Bretan Miklós nagyszabású nemzeti tárgyú Horia című operája került színre a legteljesebb siker jegyében. Átfogó erejű alakítást nyújtott dr. Saveanu, a kitűnő hangú baritonista és karmester, akinek épp a napokban mutatták be Bucuresztiben Az Idagen című nagyhatalmú dalművét. A többi szerepekben Robescu, Pop Lya, Nestorescu, Andreescu és Simion jeleskedtek. A közönség, amely a legnagyobb lelkesedéssel ünnepelte az előadást, maradandó művészi élmény emlékével távozott. **Flóra**

Önkéntes hűségnyilatkozatot tettek a kényszerlakhelyen levő volt vasgárdisták

Felszólították volt elbarátaikat, hogy őrizték meg nyugalmukat. — Terroristák támadták meg a kolozsvári merénylőket szállító autót, mire a letartóztatottak menekülni akartak

Bucuresti, december 5. Fagadaru, valamint két társának: Petru Andrei sofőrnek és Bica Ananis egyetemi hallgatónak szökés közben történt lelovásáról és az általuk elkövetett merényletekről még a következő részleteket jelentik:

Néhány héttel ezelőtt Fagadaru ügyvéd, Petru Andrei sofőr és Bica Ananiet a Kolozsvár közeliében fekvő Pata községbe küldte, hogy Rusu Ion ottani lakostól különböző robbanó anyagokat vegyenek. A két fiatalember meg is jelent Rusunál, akitől

petárdákat és egy henger-dinamitot kaptak.

A két merénylő a robbanó anyagokkal nyomban visszatért Kolozsvárra és azokat Fagadaru ügyvédnek adták át. Ugyanekkor megállapodtak abban, hogy november ötödikéről hatodikára hajló éjszaka a gáz- és vízműveket, valamint még több fontos intézmény épületeit a levegőből röpítik. A kihallgatások során a három merénylő részletesen elmondotta, hogyan akarták a merénylő-sorozatot végrehajtani. A hatóságok munkája most már arra irányult, hogy megállapítsák: Rusu Ioan honnan szerezte a robbanó anyagokat. E célból többek között szűkségessé vált Fagadaranak és két társának Pata községbe való szállítása. A három merénylőt erős csendőri fedezettel az elmúlt hét péntekjéről szombatra hajló éjszaka gépkocsin küldték a már említett Kolozsvár környéki községbe. Útközben ismeretlen terroristák fegyveres támadást intéztek a merénylőket szállító autó ellen.

A kocsi ekkor megállt és a három merénylő a keletkezett zűrzavart és a kődös időt felhasználva, menekülni próbált. A csendőrök a napokban kapott szigorú parancs értelmében nyomban fegyverüket használták és néhány pillanat múlva mindhárom szökevény holtan esett össze.

HÁROM DIÁK REJTÉLYES ÖNGYILKOSSÁGA

A Timpul című fővárosi lap három rejtélyes öngyilkosságról ír, amelyek az utóbbi időben történtek Kolozsváron. A lap szerint az elmúlt három év alatt a következő három diák követett el öngyilkosságot: Gherman, egy kolozsvári tanárnak a fia, Danca a kolozsvári tanítóképző egyik tanárának fia és Cristureanu.

Mindhárom rejtélyes körülmények között váltak meg önkézükkel az élettől.

A rendőri és a csendőri nyomozás azonban megállapította, hogy mindhárom diákot arra kötelezték, hogy bizonyos gyilkosságokat kövessenek el és ugyanakkor

megfenyegették őket, hogy elteszik láb alól,

ha nem hajtják végre az utasítást. Gherman, Danca és Cristureanu azonban nem tettek eleget az utasításnak és a következményektől félve öngyilkosságot követtek el.

HÁROMSZÁZTIZENNYOLC VOLT VASGÁRDISTA MEGTÉRT

A belügyminisztérium hivatalosan közli: Az a 318 vasgárdista, akit állandó kötelező lakhelyivel Vasluiba internáltak, amikor tudomás szerzett Corneliu Codreanu és társainak agyonlövéséről, önként jelentkeztek a gyűjtőtábor parancsnokánál és kategórikus nyilatkozatot írtak alá, amelyben engedelmességüket fogadták és kijelentették, hogy

tartózkodni fognak minden, törvényben tiltott mozgalomtól.

Ugyanakkor azt kérték, engedjék meg, hogy az alábbi és valamennyiük által aláírt felhívást közölhessék:

Barátok! Az utóbbi események megrázkódtatása után nagy csend terül el az országban. A sors akaratába bele kell törődni és senkinek nincs visszafizetni valója. Arra intjük barátainkat és ismerőseinket, hogy őrizzék meg legteljesebb nyugalmukat és ne feleldjék egy pillanatra sem, hogy a határon túl lévő ellenségünk lesben állanak. Valamennyiünk tekintete ma sokkal inkább, mint máskor, a Haza, a Nemzet és a Trón felé irányul.

A belügyminisztérium tudomásul vette a bejelentést. Ugyanekkor elrendelte, hogy az internáltak jobb bánásmódban részesüljenek, esetleges szabaddalra helyezésükről később döntenek.

GYAKORLATI MÓDON OLDJÁK MEG A ZSIDÓKÉRDÉST

Bucurestiből írják: A kormány pontrolpontra tovább folytatja nagyarányú társadalmi reformprogramját, amelynek célja, hogy az ország minden lakosságán lehetőleg biztos megélhetést és fejlődést biztosítson. A céhekbe való szervezésnek is az a célja, hogy megjavítsa a nép életszínvonalát, amelyet a multban nem tudott elérni. A jelenlegi kormányzat figyelme először az egyetemek hallgatói felé fordul. Azokat a fiatalembereket, akik komolyan készülnek a jövőre, hogy ezáltal hasznos elemeivé váljanak a társadalomnak, a kormány hathatós támogatásba részesíti. Ennek a programnak főbb pontjai: növelik a diákokotthonok befogadóképességét, a tanügyet racionalisabb alapokra fektetik, a román szellemi munkanélkülieket pedig állásokba helyezik. Az öslakó román elem támogatása érdekében a kormány megszigorította az idegenek ellenőrzését. Armand Calinescu belügyminiszter

elrendelte valamennyi, az országban tartózkodó idegen alattvaló helyzetének felülvizsgálását.

Megnövekedett a héliumtermelés, Németországnak még sem akarnak adni

Nagy politikai beszédre készül Roosevel

Washington, december 5. Rooseveltnök tegnap elutazott Warmsprintről, ahol két hetet töltött és visszatérőben van Washingtonba. Azt hiszik, hogy az elnök megáll Chapel Hillben, ahol nagyjelentőségű beszédet mond és ebben külpolitikai kérdésekkel foglalkozik, különös tekintettel a kisebb

Cadum kenőcs a gyermekek bőrbetegsége ellen

Semmi sem oly hatásos a gyermekek bőrének és hajának megbetegedése esetén, mint a Cadum kenőcs. A vörös, csalánkiütéses, pattanásos, hámló, finom és érzékeny gyermek-bőrre nyugodtan kenhető. Azonnal megszünteti a viszketést és sok bőrbetegség okozta szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt használ sebek, bőrhámlás, kiütések, fekély, avartörés, vörös és átvart ellen.

A vállalatoknál fokozottabb mértékben helyezik el a román munkásokat és vezetőket. A nemzeti munka védelméről szóló törvényt mindazok ellen alkalmazni fogják, akik nem tudják igazolni román állampolgárságukat.

Amint látjuk, a kormány nem álomképszerű tervezetekkel oldja meg ezeket a nagyon fontos kérdéseket, amint az a pártok idején történt, hanem a csakorlati megoldások terére lépett. Ugyancsak

gyakorlati módon oldja meg a zsidókérdést is.

Ebben a tekintetben a román kormány a nemzetközi terv alapján jár el, azonban megállapítható, hogy éppen Románia volt az ország, amely a legbőlesebben járt el ebben az ügyben. A kormány tehát hozzákezdett a zsidókérdés nemzetközi és belső rendészeti szempontokat tekintetbe vevő megoldásához. A román kormány képviselőinek londoni és genfi kijelentései után először is belrendészeti intézkedéseket fogantatosítottak. Ugyanez a reális alapokon nyugvó szellem hatja át a kormányt akkor is, amikor egyre fokozottabb mértékben intézkedik a román elem érvényesülése érdekében.

Két véres halál és két felmentés

Két bűnügyet tárgyalt tegnap a temesvári büntető tábla. Az egyik bűnügy vádlottja Rambu Ion krassomegyei, Felsővarány községbeli gazdálkodó volt, akit azzal vádoltak, hogy megölte vadházastársa Drica Katalin nevű anyját. Az idős asszonyt a múlt évben, október 26-án délben, vérbefagyva, holtan találták a szőlőben. Mellette feküdt egy szőlőkaró, amellyel a gyilkos szétverte az asszony fejét. A gyanú Rambu Ionra terelődött, aki egy vagyonközösségi szerződés miatt sokat veszekedett vadházastársával és annak anyjával. A gyilkosság felfedezése után akadt olyan tanú is, aki hallotta, amikor a gazdálkodó kijelentette, hogy megölte vadházastársát és annak anyját. A gyanút megerősítette még az a súlyos körülmény is, hogy látták a gazdálkodót délben, amikor a szőlők irányából hazafelé igyekezett. Rambu Ion azonban tagadta a gyilkosságot és a nyomozás nem is tudott ellene olyan bizonyítékokat szerezni, amelyek bűnösségét kétségtelenül igazolták volna. Az ingén találtak két cepp vért és az ingét a véres szőlőkaróval együtt Bucurestibe küldték megvizsgálás céljából, azonban ez sem járt eredménnyel, mert a véryomok nem voltak elegendőek annak a megállapítására, vajjon az áldozat véréből származnak-e. A tegnapi tárgyaláson a védő, Lintia Livius dr. ügyvéd utalt arra, hogy a vádlott bűnösségére nincsenek bizonyítékok és ezért felmentését kérte. A büntető tábla bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat.

A másik ügy vádlottja Bartos György erdőmunkás volt, aki a szörény megyei Mácsova községben, ez év január 9-én, verekedésbe keveredett több munkástársával. Verekedés közben Bartos kést rántott és Hoban Andrei munkást hasba szúrta, ezenkívül Dumitran Filip munkást is megsebesítette. Hoban Andrei néhány nap

segekre. Ickes belügyminiszter a köztársasági elnökhöz intézett jelentésében tiltakozik az ellen, hogy Németországgal számára a héliumgáz engedjenek át annak dacára, hogy a héliumgáz termelése nagymértékben emelkedett.

múlva meghalt. Bartos ellen emberölés és súlyos testi sértés miatt indult meg az eljárás. A tegnapi tárgyaláson Lintia Livius dr. ügyvéd a védőbeszédében hivatkozott arra, hogy a vádlott jogos önvédelmében használta kését és ezért a felmentését kérte. A büntető tábla helyt adott a védő érvelésének és Bartos Györgyöt felmentette.

NYILTTÉR

A Scala-mozi ezúton hozza a n. é. közönség szíves tudomására, hogy a szezon legszebb és legtökéletesebb filmjét, a

Hazatérés-t,

H. Sudermann regénye után, a főszerepekben: ZARAH LEANDER — LEO SLEZAK — HENRICH GHEORGHE — PAUL HÖRBIGER, még kedden és szerdán tartja másoron, hogy mindenkinek módjában legyen az év legtökéletesebb filmjét megnézni.

SCALA-MOZI

IGEN!

98.90 százalék szavazat a Szudeta-vidék átcsatolása mellett

41 képviselővel szaporodik a Reichstag létszáma

Berlin, december 5. Hajnali fél négy órakor megállapították a német birodalmi ülés pótválasztásának eredményét. E szerint az eredmény a következő:

A szavazásra jogosult 2 millió 525 ezer, 346 választó közül leszavazott 2.464.494 érvényes és „nem” szavazat 27.426. Az eredmény annyit jelent, hogy a szudetaföld lakosainak 98,90 százaléka igennel és 1,10 százaléka nem-mel szavazott. A pótválasztások eredményeképpen a Reichstag képviselőinek számát 41 fővel szaporítják.

A német sajtó a választás eredményéről

A szudetavidéken lezajlott választás eredményét megjegyzéssel kísérve, a hivatalos diplomáciai tudósító a következőket írja: A népek most már megérthetik, hogy a politika, amelynek segítségével Hitler Adolf felszabadította a szudeta németeket, nem kaphatott volna fényesebb igazolást, mint most, a szavazás egyhangú meg-

nyilatkozása révén. Az a tény, hogy a kisebbség is részt vett ebben a megnyilatkozásban, bizonyítja, hogy a széthúzások helyett, amelyek összeférhetetlennek látszanak, a népek, amelyek Európának ebben az eddig veszélyesnek mondott részében élnek, a választással az együttműködés és a bizalom útjára léptek.

Daladier meglátogatja Tuniszt és Korzikát

Páris, december 5. A Havas-ügynökség jelentése szerint Daladier miniszterelnök január hó folyamán felkeresi Korzikát és Tuniszt. Daladier egyébként számos levelet és táviratot kapott Tuniszból, amelynek lakossága rendíthetetlen ragaszkodását fejezi ki Franciaország iránt. Daladier úgy tekinti ezeket a táviratokat és leveleket, mint

a legmegfelelőbb megnyilatkozásokat az olasz követelésekre, amelyekről egyébként az olasz kormány kijelen-

tette, hogy magától idegennek tekinti. Nem is kell különösképpen kihangsúlyozni, hogy az olasz tüntetések a franciák elhatározott akaratával kerülnek összeütközésbe és ez az akarat azért küzd, hogy

a francia nemzet területi sérthetlensége minden eszköz útján biztosítottot kapjon.

A világháborúban elesett negyvenezer korzikai, akik a francia szabadságért haltak hősi halált, bizonyítja Korzika ragaszkodását Franciaország iránt.

Elkészült a szlovákiai választás egységes listája

Sidor miniszter önnálló hadsereget akar Szlovákia számára

Pozsony, december 5. A lapok jelentése szerint a december 18-án tartandó szlovák parlamenti választásokra most tették közzé az egyetlen jelölt listát, amelynek 100 képviselőjelölt neve szerepelt, köztük a magyar és a német kisebbségek jelöltjei is.

A névsorban a 17-ik helyen van jelölve Eszterházy János gróf,

míg a 77-ik helyen szerepel a másik magyar kisebbségi jelölt Szepešházy Bertalan eperjesi föld-birtokos. A németek a listán négy helyet kaptak. A lista vezetője Tiso miniszterelnök, míg ő utána a második helyen Sidor Károly szerepel.

Sidor szlovák állam miniszter, a prágai központi kormány miniszterelnökének helyettese, Zoho-

ron beszédét mondott, kijelentve, hogy elmúlt az ígéretes ideje és hogy ezek többé vissza nem térhetnek, arról

gondoskodni fog majd a Hlinka gárda.

Külpolitikai téren kijelentette, hogy testvéreknek kell tekinteni mindazokat a nemzeteket, amelyek a bosevizmus ellen harcolnak. A jövőben elsősorban a szomszédok barátságát kell Csehszlovákiának keresni. Elmondta, hogy a Hlinka-gárda mellett, a melyet a jövőre fognak felfegyverezni,

külön hadsereget fognak követelni a szlovákoknak, mert azt akarják, hogy a szlovák függetlenség Szlovákiában teljesítsen szolgálatot.

A francia gyárak visszaveszik a sztrájk miatt elbocsátott munkásaikat

Páris, december 5. A kormány azon óhajta, hogy a sztrájkoló munkásokat ismét alkalmazzák, mindenütt megértésre talált. A Páris környéki üzemekben, valamint a Renault-repülőgépgyárban és a többi nemzetvédelmi cikkeket előállító gyárakban ma felvették a munkát. Hasonló a helyzet a többi nacionalizált és magántulajdonban lévő üzemben is. Hivatalos helyen kijelentik, hogy legkésőbb csütörtök-

re teljesen véget ér a sztrájk. A Páris környéki fémipari művek felhívták munkásaikat, hogy írják alá az új szerződést. A munkásság nagy része eleget tett a felszólításnak és ma reggel már munkába is állott. Ebben az iparágban mindössze négy ezerre tehető azoknak száma, akik az új szerződés aláírását megtagadták.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt. uca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

Leon Blum pártja ellenzékbe megy

Páris, december 5. A szociálista unió vasárnapi értekezletén állást foglalt a sztrájkokkal kapcsolatban alkalmazott különféle megtorlások, főleg a munkáskirekesztések ellen és elítélően nyilatkozott Reynauld terveiről. Valószínű, hogy a párt

a képviselőház csütörtöki ülésén a szélső baloldali ellenzékhez fog csatlakozni.

és ebben az esetben De Monzie közgazdasági miniszter és Pomaret munkaügyi miniszter, a párt két miniszter tagja kénytelen lesz kilépni a kormányból. Így tehát a szociálista unió

lényegesen megnehezíti a Daladier-kormány helyzetét.

A dinár és az angol font paritása

Belgrád, december 5. Radoszavlejevics, a jugoszláv Nemzeti Bank elnöke, ma nyilatkozatot adott a sajtó munkatársainak. Nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a Nemzeti Bank a pénzügyminiszterrel karöltve megteszi a szükséges intézkedéseket az állami pénzügyek megőrzése érdekében. Azt is biztosítani igyekezik, hogy az angol font és más külföldi valuták árfolyamát állandósítsák. A jugoszláv Nemzeti Bank elnökének kijelentése szerint az angol fontot 262 dináros alapon jegyzik és semmilyen körülmények között sem engedik meg, hogy az angol font ezt az árfolyamot túlhaladja. Radoszavlejevics elnök hangsúlyozta, hogy az eddig foganatosított intézkedéseknek tudható be, hogy Jugoszlávia exportja fokozódott, importja azonban csökkent.

A tízmillió fontsterlinges cseh kölcsön ügye

London, december 5. Csehszlovákia a 10 millió font angol előleg kivül még 20 millió fontos kölcsönt kért. A francia kormány kijelentette, hogy a maga részéről egyelőre nem tud hozzájárulni a kölcsönhöz, de kész az összeg ötven százalékát szavatolni, ha a kölcsönnek legalább is a felét sikerül Londonban felvenni.

Kijelölték a magyar képviselőház elnökeit

Budapest, december 5. A kormánypárt hétfő délutáni értekezletén elhatározták, hogy a képviselőház két alelnöki helyére Bobory Györgyöt és Szinnyey Merse Jenőt jelölik. Ünnepelességgel fogadták a képviselőházban a felvidéki képviselők bemutatkozását.

Vasárnap,
december 11-én
az Erzsébetvárosban

Csak 5 darab tűzifát.

ócska ruhaneműt, játékszert kérünk szegényeink számára. Gyűjtőkocsik jönnek a jószívű adományokért IV. Ker. Katolikus Női Misszió

tuniszi viharsarok

gy pillantást kell vetnünk a Földközi tenger dékére és látjuk, hogy annak kiemelkedő pontján áll Biserta, az egyetlen francia földközi-tengeri erő, amely három olasz támponttal: Panzaval, Palerموval és a sardiniai Cagliari-val arkasszemét. Három nap óta előtérbe került az és Korzika kérdése és a fascista nagytanács-nyhangzott követelés csaknem olyan visszhangzott Franciaországban, mint ha a németek El-kérdését vetették volna felszínre. A kérdést vita napvilágra, hogy Franciaország halogatja-e a múlt héten életbeléptetett és ez év április-án kötött angol-olasz egyezményhez csatlakozik és így a fascista kormány egyelőre meg-eltek felkiáltások és uccai tüntetések alakjában szik Franciaországot támasztható követelésére léphetet.

Alkár hivatatos az az álláspont, hogy Tunisz és az olasz kontinens kiegészítő részét képezik, akár nem, tény az, hogy a fascista kormány-utóbb felveti a kérdést, amelynek elintézése tartozik a Mare nostrum, a Földközi tengeren kezdett hatalmi politikához. Mussolini 1936. november 1-én Milánóban tartott beszédében kijelentette, hogy az angol és francia hatalmaknak „a Földközi tenger csak egy út, de nekünk az élet”, és tudatosan, ragaszkodik a római birodalom örökének feltámasztásához. Ebben a római hősné az egyetlen ismert tenger, a Földközi tenger a világhatalom kulcsa. A római birodalom bukása után a tengerből árok lett, árok, amely az új-élet a kereszténységtől elválasztotta, de Mussolini akar önteni ebbe a holt árokba és ismét a vitételem központjába akarja vinni.

A Földközi tenger viharsarka, az afrikai kontinensből kifelé Tunisz, amelynek harmadfél-ét lakosa van, tehát csaknem olyan sűrűn van népelve, mint némely európai állam. (Négyzetméterenként 20 lélek, tehát egyharmada a román népsűrűségnek). Ebből a két és fél millió-ból csak 100 ezer olasz, de Mussolini nem a kérdés fűzi Tuniszhoz, hanem, mert annak birtokát megerősíti a tengeri pozíciót, amelyet az ország az abessziniai és spanyol háborúval, a libanosi birtokbavételével megszerzett és amelyet a puccszerű megszállásával, a „párducgrással” megerősíteni akart. Viszont Franciaországnak egyik erősebb gazdasági gyarmata Tunisz, ahol Olaszországnak annyira szükséges vasérc, ólom és só árt, de főleg emberanyagára értékes, hiszen a háborúban 400 ezer tuniszi bennszülött har-olttal Franciaország alatt.

Olaszországnak — a parti hatalom kiépítésé-ért elsősorban érdeke, hogy ezt a tengeri exportot megakadályozza. A francia császár-állítások és általában az anyaország és az afri-ki gyarmatok érintkezési vonala a Biserta (Tu-iz)—Toulon és az Algír—Marseille kikötők kö-ötti vonalak. Olaszország annyira kiépítette a Föld-közi tengeren való légi közlekedést (az Ala Littor-eti tengeren három járatot indít Róma és Tunisz kö-ött), hogy mindkét utat fenyegetettnek látszik és birtok rá Franciaországot arra, hogy Atlantiki-ai utat építsen ki Mers el Kebir (Marokkó) és Mostaganem kikötő között. Darlan, a tengeri-ai vezérkari főnöke már 1936-ban figyelmeztette Blum-kormányt arra, hogy a tengeri közlekedés biztonság nélkül lehetetlen, már pedig a két-ripon kiépített légibázisok Olaszországnak olyan-iatikai pozíciót adnak, amellyel a távollevő An-ria és a Földközi tengeren másodlagosan szereplő-anciaország nem képesek. Innen érthető, hogy Mussolini miért nevezte ki éppen Balbot, a légügyi-akembert Lybia kormányzójává és miért jelenik meg modern köntösében a „római sas”, az aquilla a Földközi tenger felett.

A Biserta—Toulon-vonal használtsága erősen függ attól, hogy a spanyol háború végeredménye-ri lesz? A franciáknak más érdekük van ebben a kérdésben, mint Angliának. Anglia gyenge Spanyolországot akar, amely nem törí meg azt a ha-almat, amelyet Rooke admirális 1704-ben a spanyol földön levő Gibraltár felett szerzett, míg Franciaország érdeke az erős és független Spanyolor-szág, amely nem áldozza fel idegen érdekeknek a Baleárok, azt a háromszáz kilométeres szigeteso-

portot, amelyet már Hanibal is a római világbiro- dalom kulcsának tekintett és 2400 évvel ezelőtt öcs- sével, Magoval a Menorca szigeten azt a kikötőt építette, amelynek ma Port Mahon a neve. A Baleárok az újjáébredő római világhatalmi álmok köz- pontjában áll és annak birtoka. Kréta megszerzésé- vel együtt a Földközi tenger használatát a franci- ák számára annyira korlátozná, hogy azt csak, mint az olaszok által uralt vízi utat használhatná- nak Szíria, Irak és Indokina felé.

A tuniszi viharsarok egyik fejezete a Földközi tengernek, amely Európa közeljövőjének legfonto- sabb színtere lesz. De a kérdésnek az afrikai kontinens való uralom szempontjából is nagy a je- lentősége. Amint Abesszinia és Lybia az angol Szudán harapófogója, úgy a tuniszi kiugró földcsucs állandó nyugtalanítója lehet Algírnak és Marokkó- nak. Mindössze egy 120 ezer négyzetkilométeres gyarmati területről van szó, de annak jelentősége éppen olyan, mint Csehország számára a Szudéta- vidék volt. Az Imperium Romanum merész álma van kibontakozóban. 1911-ben Lybia, 1912-ben a Dodekanos, 1936-ban Abesszinia az olasz afrikai politika állomásai és tanúságot tesznek arról, hogy Olaszország nem akar az Adria tengerben megkö- vesedni.

Az új idegenellenőrzési törvény rendelkezései

Tízszáz, kétezer, ezer és ötszáz lel bélyegilletéket fizőnek kategória szerint az állampolgársággal nem rendelkező idegenek

Bucuresti, december 5. A Hivatalos Lap leg- utóbbi számában új rendelettervény jelent meg, amely az idegen állampolgárok ellenőrzéséről szóló törvényt egészíti ki. A rendelettervény tel- jes szövege a következő:

1. szakasz. Jelen rendelettervény azon sze- mélyekre vonatkozik, akik a 3253/1938. számú rendelettervény intézkedései alá esnek és azok- ra az idegen állampolgárokra, akik

Romániában tartózkodnak és nem tudják törvényes irataikkal igazolni állampolgársá- gukat,

ugyanakkor pedig nem rendelkeznek idegen ál- lamtól kibocsátott útlevéllel sem. Kivételt csak a Nansen-iratokkal rendelkezők képeznek.

2. szakasz. Az előző szakaszban felsorolt idegen állampolgárok személyazonossági igazol- ványt kapnak és ennek alapján bocsátják ki tar- tózkodási engedélyüket. A személyazonossági igazolványok csak egy évig érvényesek, azonban évenként megújíthatók. Ezeket az igazolványokat csak a belügyminisztérium állambiztonsági ve- zérigazgatósága bocsáthatja ki.

3. szakasz. A fentebbi kategóriákba tartozó egyénekkal szemben, mivel azok nem román ál- lampolgárok, alkalmazni fogják a nemzeti mun- ka és a román elem alkalmaztatására szóló tör- vény intézkedéseit.

4. szakasz. Eltérően az útlevél-törvény 1. és 9. szakaszától, a jelen rendelettervény 1. szaka- szában felsorolt személyeknek, ha alapos indo- kolás alapján külföldre kívánnak utazni, a bel- ügyminisztérium az illető személyazonossági igazolványa alapján egyszeri használatra érvényes és visszatérési vízummal ellátott (vagy e nél- küli) „utazási igazolvány”-t állíthat ki. Ebben az esetben viszont meg kell fizetni az útlevélért járó illetékeken kívül még azokat a díjakat is, amelyeket a bélyegtervény előírt.

5. szakasz. A már érvényben lévő díjakon kívül, amelyeket az 1938. március 29-én kibocsá- tott 1350-es számú rendelettervény 4. szakaszá- nak 41. bekezdésében és az 1938. július 7-én ki- bocsátott 2426-os számú rendelettervényben ál- lapítottak meg,

az új rendelettervény állandó bélyeglet lé- tesít,

amelyet évenként a személyazonossági igazol- ványra, valamint az útlevéllel nem rendelkező

idegen állampolgárok tartózkodási engedélyére ragasztanak. Ezek a bélyegilletékek a következők:

a/ Munkaadók, magasabb állásúak az ipa- ri, vagy kereskedelmi vállalatoknál, vagy bármi- lyen más természetű magánvállalatnál, részvé- nyesek, szabadfoglalkozásúak, kereskedők és ke- reskedelmi utazók évi 10.000 leit fizetnek.

b/ Az adminisztrációs, képzett szakmunkások és a moz- gó kereskedők évi 2000 leit fizetnek.

c/ képzés nélküli munkások és kézi mun- kások 1000 leit fizetnek.

d/ Akik a fenti osztályok egyikébe sem tar- toznak, évi 500 leit fizetnek.

6. szakasz. Ezeket az illetékeket vagy ma- guk az idegen állampolgárok fizetik be, vagy ezeknek főnökei, illetve a vállalatok vezetői, a kik felelősséggel tartoznak a díjak esetleges ké- sedelmes fizetése miatt.

7. szakasz. Az illeték alól csak azok mente- sülnek, akik a bélyegtervény 23-ik szakasza alapján kibocsátott szegénységi bizonyítványt mutatnak be. A bizonyítvány kiállítása előtt az illetékes rendőrhatalóság a kérelmező idegen ál- lampolgár vagyoni helyzetét felülvizsgálja.

A rendelet 8. 9. és 10. szakasza az új bélyeg- ből befolyó összegek felhasználásáról és a meg- torló rendelkezésekről intézkedik. Így például a rendelettervény ellen vétő munkaadók üzemeit ideiglenesen, visszaesés esetén pedig véglegesen bezárják.

„Elegáns” betörőtársaságot tett ártalmatlanná a fővárosi rendőrség

Bucuresti, december 5. Különös módszerrel „dolgozó” betörő társaságot tett ártalmatlanná a fővárosi rendőrség. Az utóbbi időben Bucuresti első- kelőbb családjai feljelentést tettek ismeretlen tet- tekek ellen, akik lakásaikból értékes bűndarabokat és ék- szereket vittek el. A hetekig tartó nyomozás végül eredménnyel járt. A rendőrség leartóztatott egy Constantinescu Eofimia nevű nőt és két bűntársát: Stoinescu Nicolae-t és Sandulescu Mihail-t. Mind- hárman előkelően öltözöttek és éppen kifogástalan ruházatuk segítségével hajtották végre a vakmerő betöréseket. Módszerük a következő volt: A pompás eleganciával öltözött Constantinescu Eofimia az utóbbi hónapokban bejutott a főváros legjobb tár- saságaiba. Jelen volt az ismertebb családok össze- jövetelein és ilyen alkalmakkor pontos terepszem- lét tartott a lakásokban. Főleg az igyekezett kipu- hatolni, hogy a család a nap melyik szakában nem tartózkodik odahaza. A további szerep már bűntár- saira várt. Ezek a nőtől kapott adatok alapján har- toltak be a kiszemelt áldozatok lakásaiba, ahonnan azután az értékebb holmikat magukkal vitték. Négy betörést sikerült rájuk bizonyítani és a zsák- mányolt bűndarabok és ékszerek értéke meghaladja a 300 ezer leit.

Útlevel és vizum nélkül

3 kényelmes karácsonyi utazás

Páris, Riviera, Olaszországba

WAGONS-LITS-COOK

utazási világvállalattal

Timisoara I., Bulevardul Regele Ferdinand, Bánáti Bankegyület-palota

Utolsó jelentkezési határidő december 13.

A fukar özvegy háromnegyed milliárd dolláros adóhátraléka

Egyedülálló eset az amerikai milliárdosok elejében. / Hogyan lehet a bálnaszírból meggazdagodni

Newyork, december 5. Kétségkívül a világ egyik legnagyobb adópöre ért most befejezéshez az Egyesült Államok adóbirósága előtt. Nevezetesen hétszázötven millió dolláros adóhátralék ügyében kellett döntést hoznia az illetékes bíróságnak, amelyet a Wall-street leggazdagabb asszonya, a másfél évvel ezelőtt elhunyt Hetty Green — nem fizetett be az államnak óriási vagyona után.

Mrs. Hetty Green körül már életében egész legendák keletkeztek. Az egyszerű családból származó nő ugyanis nemcsak mérhetetlen vagyónáról, de

minden képzeletet felülmúló fukarságáról is híres volt.

Hetty Green apja: Matthew Wilks nevű bálnavadász, rendkívüli üzleti érzékről tett tanúságot. Az öreg bálnavadász az óriási értéket képviselő bálnaszírt szállította az Egyesült Államok legnagyobb szappangyárainak és hajói az év minden szakában az Északi-tengeren cirkáltak.

A bálnavadászat, illetve a bálnaszírkereskedelem — különösen az elmúlt évtizedekben — nagyszerű üzletnek bizonyult, úgyhogy Matthew Wilks egyetlen lányára a (későbbi Hetty Greenre) 180.000 dollárt hagyott.

Az akkor fiatal és csinos lány a tekintélyes összeggel Newyorkba költözött, ahol azonnal a társaságok központjába került. Itt ismerkedett meg egy Green nevű tőzsdéssel, aki a bálnavadászlányát csakhamar feleségül vette.

Már a házasság elején kiderült, hogy Hetty Wilks tele van ragyogó üzleti ötletekkel, tervekkel, amelyet eddig csak azért nem tudott megvalósítani, mert apjával együtt mindig a Jeges-tenger mellett lévő kis halászfalukban élt, vagy nem egyszer a bálnavadászhajókban töltötte napjait, éveit. Most egyszerre megnyílt a lehetőség, hogy férje révén, aki a newyorki tőzsdén is tekintélyes szerepet játszott, valóra váltsa üzleti elgondolásait.

ÖMLIK A DOLLÁR . . .

A vállalkozások kivétel nélkül sikerültek. Green és felesége évről-évre megduplázták va-

gyonukat és mikor a bankár néhány évvel ezelőtt meghalt,

Hetty Greenre olyan óriási vagyon maradt, amely még a Wall-street dollármilliomosai között is vezető szerepet biztosított az özvegyasszony számára.

De amilyen arányban nőtt Hetty Green vagyona, ugyanolyan arányban nőtt — fukarsága is. Két gyermekét — egy fiút és egy leányt —, akik a bankárral való házasságból születtek, a legszükségesebb körülmények között neveltette és megtörtént, hogy a két gyermeknek a család barátai adtak karácsonyra új ruhát, cipőt, szánalomból.

Mondanunk sem kell, hogy Hetty Green éppen e zsigorisága miatt nem élvezett tulzott nagy népszerűséget Newyorkban. Lassan kiközösítették a társaságok is, Hetty Green azonban ez nem zavarta abban, hogy tovább folytassa üzleti tranzakcióit, amelyek újabb és újabb dollártizezreket, százezreket hoztak.

Tavaly novemberben halt meg a zsigori Hetty Green egyszerű, kispolgárian berendezett newyorki lakásában. Miután fia — éppen az

750 millió dollár adóhátralék

Ekkor derült ki, hogy Hetty Green husz éven keresztül ugyszólván semmi adót nem fizetett és

adóhátraléka, tekintve óriási vagyonát, hétszázötven millió dollárra nőtt.

Ekkora adóhátralékkal senki sem dicsekedhet az Egyesült Államokban! — állapították meg az illetékes hatóságok és az egész newyorki sajtó felhorkant.

Mindenekelőtt megindult a vizsgálat, hogy szaporodhatott fel ilyen példátlan összegre Hetty Green adóhátraléka, azután pedig az örökös ellen indult meg az eljárás.

Ez a különös per éppen egy esztendeig tar-

Női kabátszövetek

divat-, téli- és vászonárúk,

m Isekyestélyi ruhákhoz

új mintái és dús választék

Klein és Frank

TEMESVAR, Belváros, Lonovics-ucca

anya kegyetlen zsigorisága miatt, már rége elhagyta a családot — minden vagyont Hetty Green Bessy nevű lánya örökölte.

Az elegáns és szép, fiatal leány viszon már nem örökölte anyja tulajdonságait. Sem a remek üzleti érzéket, sem a példátlan kapzsiságot és fukarságot. A lány, aki anyj életében ugyszólván csak garasokat kapott zsebpénzre, most egyszerre élni kezdett; a legszebb autót, a legszebb ruhákat, a legcsillogóbb ékszereket vásárolta, hiszen az örökség révén Amerika egyik leggazdagabb leánya lett és anyja felügyelete alatt nem sokat élvezhetett a élet örömeiből.

Mielőtt azonban Bessy Greennek kifizette volna a teljes örökséget, az Egyesült Államok törvényei szerint az adóhivatal is ellenőrizte többi között, hogy állnak az örökhagyó Hetty Green anyagi ügyei . . .

tott és most ért el befejezéséhez. Bessy Greennek, a boldog örökösnek a newyorki lapok jelentése szerint ötszázötvenmillió dollárt kell be fizetnie. Kétszázmillió dollár felett a felsőbb bíróságok fognak dönteni, ennek a hovatartozását ugyanis vitatják Bessy Green ügyvédek mondván, hogy ez nem Hetty Green, hanem elhunyt férjének, az apjának, a meggazdagodott bálnavadásznak az adóhátraléka volt.

Igy is egyedülálló eset, még az amerikai méreteket számításba véve is, hogy valaki ötszázötvenmillió dollárt fizessen be az adóhivatalnak, bár mindenki tudja, hogy Bessy Greennek még így is marad bőven a tejsze aprítan valója.

A kivétel út

Irta: CSERMELYI GYULA

Abu-Raha ibn Hásim bászrai rabszolgakereskedő felhajózott a Tigris-folyón Bagdadba. Hozott egy nagy szállítmány rabszolgát, tűzimidő pogányokat a perzsa öböl partvidékén álmátagon tespedő helységekből, hogy a kalifák városában, Bagdadban, jó haszonnal tudaljan az árúján. Abu-Raha ibn Hásim nem hadifoglyokat vásárolt össze, mert évek óta nem volt arra háború és a törzsfőnökök sem hadakoztak egymással, hanem olyanokkal kereskedtek, akik sehogyssem találva más megélhetést, önként adták el magukat Abu-Rahának. Kaptak tőle néhány dirhemet, jobb ruhát is és kifünő ellátást, mindaddig, amíg szerencsésen tudatott rajtuk. Kifünő ellátást azért, hogy addig is, amíg eladja őket, jól összedjék magukat a rabszolgák. Piros-pozsgás emberért, aki csak úgy duzzad az erőből, kétszerannyit fizetnek a vevők, mint egy legyengült, ösztövére alakított.

Volt a rabszolga-szállítmányban egy fiatal tizenöt éves pogánylány is, aki olyan rendkívüli szépség volt — mint pogánylány nem hordott fátyolt, — hogy Muszáb ibn Tálib, egy dús gazdag fiatal földbirtokos, menten beleszeretett a szemvákító szépségbe. — Hogy ez a leány? — kérdezte az izgalomtól remegve és Abu-Raha, a jó üzletész, kiháználva az ifju ember perzselő fellángolását, szemtelenül száz aranyat kért érte.

Meg is kapta Muszáb ibn Tálibtól, aki kézen vezetve a harmatos szépséget, azt mondta neki:

— Jobb kezem tulajdona lettél (megvásároltálalak, mint rabszolgánót), de most édesanyám házába viszlek, ott felveszed mohamed hitét és én felszabadítalak és feleségül veszek és az én házamba költözöl, Merivah.

Igy is történt és már egy héttel ezután, hogy Merivah mint rabszolganót gazdát cserélt, törvényes felesége lett a szerelmes Muszáb ibn Tálibnak.

Abu-Raha ibn Hásim már akkor, amikor eladta a leányt és látta Muszáb szemében a hirtelen felángolt nagy szerelmet, elhatározta magában, hogy a leányért kapott száz arany dirhemet még megtétezi Muszábbal vagy ötvennel. S annál könnyebben fog célt érni — mondta, — mert az a sült-bönd szerelmes Muszáb már nől is vette Merivah-t. Ezért alig néhány nappal az esküvéje után felkereste Muszábót és azt mondta:

— Muszáb ibn Tálib, nagy baj van.

— Már miért volna nagy baj, Abu-Raha?

— Mert nagyon is siettél a dolgozóddal. Nől vetted Merivah-t, a rabszolgaleányt.

— Ez nem baj, ez boldogság, Abu-Raha — felelte Muszáb ibn Tálib. — Akkor boldogság, hogy nagyobbán odaát sem lesz részem.

— Mégis nagy baj, sőt igen nagy baj, Muszáb. Mert én megdöntöttem a dolgot és visszacsinálom a vásárt. Nesze a száz arany, amit kaptam tőled a leányért, te meg add vissza nekem Merivah-t.

— Megbolondultál, Abu-Raha?

— Dehogyan is, értelmesen beszélek. Elhibáztad a dolgot, mert nem vártál az esküvével a vásár megkötésétől tizenöt napig. Törvényes szokásunk azt mondja, hogy akármint ad el az ember, ökröt, szamarat vagy kecskét, szántóföldet, házat vagy kertet: tizenöt napon belül az eladó is, a vevő is visszaléphet a megkötött üzletől.

— Mégis csak bolond vagy, Abu-Raha — nevetett Muszáb ibn. — Te egy leányt adtál el nekem, az ember pedig sem ingaltan, sem állat.

— De a rabszolga igenis állat s én Merivah-t mint rabszolgát adtam el. Tehát ne okoskodj, Muszáb, itt van a száz aranyad, te meg add vissza nekem Merivah-t. — Azért beszélt így, mert gondolta, hogy a szerelmes Muszáb ibn Tálib önként fog felajánlani harminc vagy még több arany dirhemet, csak hogy megtarthassa az asszonyt, akéért élt-halt.

— Merivah-t nem adom vissza — felelte Muszáb ibn Tálib, aki kitalálta a kereskedő rejtett szán-

dékát. — Először is, mert Merivah azóta a feleségem lett. . .

— De nem vártad meg a törvényes tizenöt napot, hogy megálljon kettőnk között a vásár. És különben is nem akadály, hogy Merivah azóta a feleségem lett; megmondod neki két tanu előtt: „Az vagy nekem, mint nő, ami édesanyám”, és már megszünt a feleségem lenni.

— Másodszor — folytatta Muszáb, — mert Merivah-t már szabadabb tettem, tehát nem lehet újra a te rabszolgád, végre harmadszor, mert Merivah már nem pogány nő, hanem a próféta hitére tért át, s ezért már emiatt sem lehet újra rabszolga.

— Mindegy, én követelem az asszonyt — válaszolta Abu-Raha nagy hangon, és mert Muszáb erre ajtó mutatott neki: „Takarodj, vagy kidobatlak a házamból”, az erőszakos kereskedő a kádi elé vitte az ügyet.

A kádinak pedig megállt az esze, mert ilyen fogas pere még nem volt. Abu-Raha bizonyította az igazát: ő megesküszik a szent lányomra a Kaabában, a „Makám Ibrahim”-ra esküszik, hogy itt az a törvényé vált szokás, hogy tizenöt napon belül vissza lehet csinálni a vásárt, s mert a kádi is tudott erről a szokásról, igazat adott magában Abu-Rahának. De igazat adott magában Muszáb is, hogy jöllehet a rabszolga is állat, de Merivah, mint-hogy felszabadult, már nem rabszolga, és nem rabszolga azért sem, mert a próféta szent hitére tért át.

— Már pedig egy perben — ráncította hosszú szakállát a kádi — nem lehet mindkét félnek igaz. És a Korán sem ad semmiféle utmutatást!

— Miért sietted Muszáb, miért nem várt az esküvével tizenöt napig? — szenvedélyeskedett Abu-Raha, a felperes. — Azért, mert ő türelmetlenül szerelmes volt, én nem üttetem el magam a jogomtól, hogy visszacsinálhassam a vásárt.

— Ebben bizony a felperesnek van igaz a vakargatta füle tövét a kádi.

— De egy felszabadított rabszolgánóra, aki időközben másnak a hitvese lett, mégsem lehet akza-

SLOANS LINIMENT
enyhíti a REUMATIKUS FAJDALMAKAT
megnyitja az ízületek merevségét
elűzi a DAGANATOKAT

Az elátkozott falu új életet kezd

Egy magyarországi falu lakosságát évtizedeken át annyi katasztrófa érte, hogy elköltöznek mindannyian. Kápolna megdöbbentő tragédiái

Székesfehérvár, december 5. Egészen különös az a hír, ami most kélt szárnyra a magyarországi Fejér vármegye északi feléből és ami arról számol be, hogy

Kápolna, az „elátkozott falu” felkerekedik és elköltözik

mindenestől 27 kilométer távolságba. Ennek az alig husz házból álló falunak évszázadokra visszanyúló történelme van s a történelemnek utolsó kilencven esztendeje telve van megmagyarázhatatlan katasztrófák, szerencsétlenségek sorozatával.

Mély, sáros erdei uton lehet csak megközelíteni Kápolnát s a kopasz erdőkből kikanyargó ut váratlanul torkollik bele a község egyetlen szákuccájába. Husz ház áll itt karéjban, csupa szeszestendő épület, mohos szalmatetővel, porladó gerendázattal, tenyérnyi ablakkal, zöldpennészes falakkal és alig negyven emberrel. Ez a negyven ember is sápadt, vézna, a gyerekek szinte fehérek a vérszegénységtől. Pedig ez a falu nem is tartozik a nyomorult falvak közé, minden lakójának földje van, — igaz, hogy huszonnégy kilométerrel odébb.

Esztendőkön keresztül érett ennek a helyi-érdekű kivándorlásnak a gondolata, mert a falu nem boldogult. Hegyeiken keresztül vitt az utjuk a földjükhöz s a távolság is akkora volt, hogy egynapi kapálás kétnapi járásba került.

KÖLTÖZKÖDIK A FALU

A falu tehát kivándorlásra szánta el magát. Amikor ellátogattunk ebbe a híres községbe, már javában folyt a készülődés. Gubancos kis lovak álltak a szekerek előtt, pakkolták a berendezési tárgyakat, a szegény falusi butort. Az egyik szekérre éppen akkor pakkolták fel a falu biráját, Mayer Ferencet, aki husz éve tölti be a bírói tisztet, pedig mozdulni sem tud. A

bíró ur a háború áldozata. Gépfegyvertalálát érte és nem kevesebb, mint

41 golyó furta át a testét,

megsértve a gerincet is. Hivatását rendszeren úgy gyakorolja, hogy dunyhák közé pakoiva kiteszik a háza elé, elébe járul, akinek valami dolga van.

Mayer bíró urral beszélgetünk kissé Kápolna dolgaról:

— Ha elmegyünk innen, — mondja — tán megszűnik rajtunk az átok is.

Mert a kápolnai átok nem csupa szóbeszéd. Ennek a falunak az elmúlt 90 esztendőben annyi baja, szerencsétlensége volt, hogy bátran átoknak nevezheti, aki hisz a sorsban. A kápolnai átok történetéről pontos följegyzéseket tartalmaz Mohos Dániel erdész ur családi naplója.

Mohos Dániel erdész ur vadszöllős vadász-házába mentünk be a költöző faluból jövet, hogy kifirtassuk a kápolnai átok történetét. A faragott almáriom fiókjából kiemel egy pergamentbe kötött, szép, régi, sárgapapirusz könyvet, amelynek lapjain három Mohos nemzedék jegyezte fel a Kápolnát ért sérelmeket.

A KÁPOLNAI ÁTOK

A napló tulajdonképpen a Mohos család annálészének készült, idővel azonban kizárólag a kápolnai átok fejezetével teltek meg lapjai. Kezddik a rovás

1848-ban,

amikor Kápolna még virágzó nagy község volt és kivette a részét a szabadságharcból. Hosszu ideig császári seregek tanyáztak benne, míg a kápolnaiak titokban hírt nem adtak a magyar hadvezetőségnek. A magyarok aztán rá is csaptak a császáriakra, kiverték őket Kápolnáról és

— Most várjatok — mondta a kádi, — amíg visszajövök, akkor lesz ítélet.
— Ítélet? Nem egység?! — döbönt meg, rosszat sejtve, a felperes.

Félóra mulva visszajött a kádi és így szólt:
— Merivah az alperesnél biztos helyen van, de a százötven arany, te nálad, Abu-Raha, már nem biztos. Kalmár vagy, vesztéségek érhetnek, egy év mulva szegény ember lehet belőled. Hogy biztos helyen legyen az aranykincs, beletettem egy edénybe és eláztam jó mélyen kertemben. Hosszu életem kívánok mindőtöknek; ha majd Merivah és ti ketten a Paradicsomban lesztok, akkor folytatd te, Abu-Raha, a legigazságosabb Allah előtt a peredet, de addig is itt maradj százötven aranydirhem a föld alatt.

Abu-Raha majd elájult, amikor megértette, mint végzett a kádi. — Tehát se pénz, se posztó; az asszonyt sem kapja meg és száz aranydirhemének is vége?!
Megsemmisülten könyörgésre fogta a dolgot.
— Kalifa embere, nagyvezű kádi — esdelt, — ne bánj velem olyan nagyon is keményen. Üzletember vagyok, nekem hiányozna az a száz aranydirhem... add ki azt, a százat, amely az enyém... Muszáb ötven aranyfórl is lemondok, peremet is visszavonom, tartsa meg Muszáb az asszonyt... csak add ki a száz aranyamat, kalifa embere, kádi.
Ez pedig csak a harmadik szobába ment és hamar visszajött a százötven arannyal. Nem ást volt el, csak meg akarta lekértetni a felperest. Ötven aranyat visszaadott Muszábának, de Abu-Rahának csak kilencvenet adott vissza. — A visszatartott tíz arany a szegényeké — mondta. — Ez a büntetésed azért, amiért Allah szent nevét élelődvé a szájadra vetted. S most béke veled, elmehetsz... sálem!

— En az ötven aranydirhemből, kádi, huszad adok a szegények számára — mondta ki Muszáb az utolsó szót. — Hálából azért, hogy Allah engem, Merivah-val olyan boldoggá tett.

jelentős szákmányt is ejtettek. A megszálló magyarokat azonban hamarosan ki kellett vonni a községből és a megfogyatkozott védősereggel elbántak az osztrákok. Kápolnán szörnyű bosszút álltak az árulásért. Minden épkezláb embert elvittek császári katonának,

a falut kifosztották és felgyújtották.

Szerencsére megeredt a tűz kitörése után az eső, eloltotta a tüzet, de olyan felhőszakadás lett a dologból, hogy a hegyről lezuduló árvíz házakat döntött ki. Nyolc kisgyermek megfuladt az árban, ráadásul az utat eltönte a víz.

A szabadságharc után hazavetődött néhány férfi, aztán idegenből is jöttek férfiak, házasságokat kötöttek és megindult volna a falu élete. 1851-ben azonban bekövetkezett a második csapás. Járvány lépett fel, amit ma gyanítani lehet: diftéria és

megtizedelte a községet.

Már ebben az esztendőben belekerült a Mohosok családi naplójába a környék népének szállongó babonája, hogy Kápolnán átok van. Ettől kezdve meg is állt a település, más községből kötéllé sem lehetett asszonyt kapni. Így aztán a maradék lakosság egymás közt házassodott s ezzel megkezdődött a nemzedékek romlása.

A szorgalmas nép dolgozott és módosodott. Minden talpalatnyi földet, amit az erdőből el tudtak hódítani, megműveltek. Senki sem gondolt arra, hogy a környező erdő tele van vadval. Így történt 1861-ben, hogy kegyetlen szigorú télre virradtak Kápolnán. De olyan volt az a tél, amihez foghatóra nem emlékezik senki. A hó eltorlaszolta a falut, kimozdulni nem lehetett s

az éhező erdei állatok rátörték a falura.

Ebből a környező termőföldek veteményeit turák ki és falták fel a szarvasok és vaddisznók, majd bemelegszkedtek a faluba. A vaddisznók kiturák a vermetek, elfogyott a krumpli és a tengeri. A farkasok kivájták az ólakat s tél derekán már nem volt egyetlen ló, tehén vagy sertés a faluban. Még a padlásokon is találtak éhendögölt farkast, amely az ember után kutatva már a mennyezetet akarta kibontani. Az éhínség egy tél alatt elvitte, amit a falu évek alatt gyűjtött.

Negy-öt évenként, néha sürűben is következnek egymásután a kápolnai csapások. 1864-ben újabb járvány, 1869-ben a második tüzvész tört a falura. Ez már olyan alapos munkát végzett, hogy csupán 97 ház maradt a községben, benne alig kétszáz lélek. A következő évben erdőjogot kapott a falu, amit jól kamatoztattak és két esztendő mulva már együtt volt 18.000 pengőforint, amit már akkor arra akartak felhasználni, hogy másutt vegyenek földet. Nyolc-tagu küldöttség indult el a pénzzel a megyeszékhelyre, Székesfehérvárra. A város határában azonban

rájuk tört egy hirhedt, gyilkos rablóbanda,

ami a városból kivert, duhaj mészároslegényekből alakult. Agyonverték az egész birtokvásárló küldöttséget. Egy esztendő mulva elfogták a bandát, fel is akasztották a fehérvári akasztódombon, de a pénz nem került elő.

1875-ben táncmultság volt a kocsmában. Egy félőriült legény puskaporra tett szert s a táncolókra robbantotta a kocsma. Tizenheten pusztultak a romok alatt. Azóta nincsen Kápolnán vendéglő.

1881-ben újabb tüzvész pusztított, maradt 63 ház.

Aztán egymásután jönnek felhőszakadások, tüzvészek, járványok.

SE KUTYA, SE CSIRKE...

A századfordulón, 1900-ban lecsuszott a fél hegy és eltemette a falu északi szélét. Ez a földomlás szerencsére munkaidőben következett be és nem volt áldozata, de a házak közül csak 33 maradt meg. A többi összedőlt. Az utolsó 38 esztendőben nem csökkent az átok Kápolna felett. Mohos Dániel ur sajátkezü bejegyzéséből tudjuk meg, hogy 1907-ben állatvész pusztította ki a község állatállományát, de a környező erdők vadjait is. A világháborúba 21 férfi vonult be Kápolnáról. Kilenc elesett, de valamennyi megsebesült. Egy sebesült titokban gránátot hozott haza a háborúból, ami itthon felrobbant és megölte a sebesült katonát.

Az utolsó bejegyzés erre az évre szól. A faluban nincs egyetlen egy csirke, vagy más baromfi sem. Ez volt az utolsó csapás, de erről már mosolyogva beszélnek a sokat próbált kápolnaiak. Legyintenek.

— Majd az új faluban.

(b. g.)

mazni a jogszokást — replikázott Muszáb ibn Tálib és a kádi szente tépése szakkállat. — Ebben meg az alperesnek van igaza. Akkor mi legyen az ítélet, világosítsd meg elmémét, Allah!

Ingadozó tanácsalanságában előlő kezdte tárgyalni a peresetet, de Abu-Raha felperes nem engedett. Konokul kívánta, kényszerítsék az alperest, hogy váljon el az asszonytól és adja ki neki, ő meg visszaadja Muszábának a száz aranyat. Hogy az asszony már nem lehet rabszolga? Nos, nem is lesz — fogadkozott Abu-Raha, — mert én feleségül veszem Merivah-t. Amely szóra Muszáb alperes úgy megvadt, hogy majd belerugott a lelketlen emberbe.

— No, csak ne olyan hevesen, Muszáb, hátha megegyezhetünk — mondta Abu-Raha. — Fizess még ötven arany dirhemet és holtunkig felfüggesztem perünket. Majd ha meghalunk és az asszony is meghal, a Paradicsomban folytatjuk perünket; — tette hozzá, vigyorogva. — Allah lesz közöttünk a bíró, hogy kié legyen Merivah, akit eladtam.

A kádi felbőszítette ez a mosdatlanság. Már tisztában volt azzal, hogy Abu-Rahának csak zsarolás a szándéka, de nem annyira ez a kapzsiság hozta ki sodrából a kádi, mint inkább az a megígyezés a Paradicsommal és Allahval. Amivel meg akarta értetni az istentelen, hogy ha te kádi nem tudod, mint ítélni, majd tudni fogja a legbölcsebb Allah.

No de visszafelé sült el a puská, azaz: azt találta el a nyíl, aki kilőtte. A kádi már rátalált az egyetlen kivetítő utra.

— Add ide a száz aranyat — szólt rá szinte nyersen Abu-Rahára, s ez az oadaða örömmel, mert gondolta, hogy visszaitéli neki az asszonyt s akkor Muszáb ibn Tálib szívesen izzad ki meg ötvenet. — Tedd meg, Muszáb ibn Tálib — folytatta a kádi a beszédet, — adj ide ötven aranydirhemet, ennyivel kért többet a felperes.

Ibn Tálib meglepődött, de csak leolvasott; a kádi elé ötven aranya

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közintézményeknek és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Konyhareceptek a postabélyegzőn

San Franciscóban, a közelmúltban konyhaművészeti hetet rendeztek és az alkalmával az ottani posta újszerű meglepetéssel kedveskedett a világ valamennyi háziasszonyának és bélyeggyűjtőjének: különleges postabélyegzőt használt. Az ünnepi postabélyegzők a szokásos szövegen és az ünnepi alkalomra való utaláson felül, egy-egy konyhareceptet tartalmaznak. A hét különböző napján a kenyérmadáryok, a tengeri halak, a kukorica, a rizs, a hüvelyesek, a díszmókus és végül a gyümölcsök elkészítési módjai kerültek sorra.

Az amerikai postának ez az újítása egy időre nem vált népszerűséghez jutatta a postabélyegzőt. Ez az alapjában prózái, hivatalos célokat szolgáló intézmény, sokak számára érthetetlen betűvel és számjeggyel, egyszerre az érdeklődés középpontjába került. Kinek jutott eddig eszébe, huzak valami hivatalos ügy nem beszélte rá, hogy kibővítsé a kenek feléte pecsét felirátát? A postabélyegzőhöz fűzött egy-két hírverő szó még csak megfűtötte az emberek szemét, de magát a pecsétet legfeljebb csak a bélyeggyűjtők vizsgálgatták, akik többre becsülték a bélyegyet, ha pecsétje szép, tiszta és világos, mintha csak elmosódott papni látható rajta.

Amerikában a konyhaművészeti heten többen tanulmányozták a postabélyegzőket, mint azelőtt ezekben át. Ez idő alatt a várva várt fontos levelek tartalmánál is fontosabb volt a bélyegző. A férjek hivatalos levele, hamarabb került a feleség kezében, mint a címzettébe. Nemesak a bélyeggyűjtők és a háziasszonyok, mindenki figyelmére méltatta a postabélyegzőt és csodabogár szövegeiket. Ezek a konyhareceptek ugyanis, a postabélyegzőn megadott szűk területhez képest, nyolc-tíz szóba sűrítve, tömörítve közölték utasításait. Elképzelhetjük, milyen mulatságosak lehettek az amagyi lakomások rövidségével, „Vegy...” kezdetű mondatokból összenőtt, konyhareceptek, ilyen különleges sűrítésekkel és tömörítésekkel még jobban lerövidítve.

Az amerikai posta újítása mindenestre érdekes volt, de nem volt tökéletes. Mi, az amerikai háziasszonyok helyében, nem nyugodtunk volna bele, hogy a posta csak a hivatalosan elfogadott és támogatásra méltított, konyharecepteket üthesse rá pecsétként a levelekre. Módot kellett volna adni minden háziasszonynak és főzéstudó eladó lánynak, hogy saját jöbévált és ismeretség és rokonság által elsőrangúnak minősített konyhareceptjét üthetesse rá a postán leveleire.

Ismerve azt a szoros összefüggést, amely a szerelmek szíve és gyomra között fennáll, ennek a módosított újításnak nagy jövőt jósoltunk volna. Képzeltük el, hány ilyen szerelmes böngészhetne volna még az édes, szerelmes soroknál is nagyobb elragadtatással, a gusztyos postabélyegzőt, amely legalább elméleti kóstolót nyújt az eljövendő házasságban reávaró menyeyi gyönyörűségektől...

(mja.)

— **IDÓJÁRAS:** Felhős, ködös, esős idő várható, a hőmérséklet némi csökkenésével.

— **Az ország nagy részében havazik.** Bucurestiből jelentik: Tegnap óta az ország nagy részében, de különösen az északi vidékeken, Bukovinában, havazás kezdődött. Sok helyen hóviharak dúlnak, a farkasok is feltűntek és megtámadták a juhnyájukat.

December 6 Kedd Miklós

December 6-án üli meg a kezesedés Szent Miklós márai püspök emléknapiját. Szent Miklós 352. december 6-án halt meg. Szent Miklós püspök egy család három leányának titokban éjszaka az ablakon keresztül pénzt dobott be és ezzel lehetővé tette, hogy a három szegény leány jól menjen férjhez. Ebből ered az a szokás, hogy a szülők Szent Miklós éjjelén titokban megajándékozzák gyermekeiket.

1849. december 6-án született Mackensen Ágoston tábornagy, német hadvezér. Résztvett már az 1870—1871. évi német—francia háborúban is, ahol kitüntetését szerzett. A világháborúban sok győzelem — különösen az orosz harctéren — fűződik a nevéhez. Rövid ideig Temesvárot is tartotta főhadiszállását. Marastinál Averescu tábornagy megállította Mackensen előnyomulását és nagy diadalt aratott Mackensen fölött, akivel annak idején Potzdammban együtt végezte a katonai iskolát.

— **A karácsonyi forgalom miatt növelik a vasúti szerelvények számát.** Bucurestiből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága már most felkészült a karácsonyi forgalom zavar nélküli lebonyolítására. December 15-től január 9-ig növelik a szerelvények kocsiszámait és felkészülnek arra is, hogy a menetrendszerinti vonatokon kívül, párhuzamos szerelvényeket is indítsanak, nemcsak a személy-, hanem a gyors- és Rapid-vonatoknál is. A katonai szabadságolásokra való tekintettel az államvasutak vezérigazgatósága úgy határozott, hogy különvonatot indít minden olyan esetben, ha az utazásra készülő katonák száma meghaladja a háromszázat.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, fel-fúvódás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban kapható.

(—) **TEMESVÁR IDEGENFORGALMA.** A temesvári szállodákban és penziókban októberben összesen 2332 idegen fordult meg. Ezek közül volt 2115 belföldi és 217 külföldi lakos. A külföldiek között volt 9 amerikai, 2 belga, 2 hollandiai, 1 bolgar, 34 csehszlovák, 6 svájci, 11 angol, 1 eszt, 1 francia, 82 német, 1 görög, 16 olasz, 25 jugoszláv, 2 svéd, 2 norvég, 3 lengyel, 1 portugál, 15 magyar, 1 perzsa és 2 japán. Az idegenek foglalkozás szerint a következőképpen oszlottak meg: 114 katonai, 558 tisztviselő, 42 diák, 695 kereskedő, 138 mérnök, 69 ügyvéd, 31 orvos, 685 más foglalkozású.

(—) **ELHUNYT NYUGDÍJAS JEGYZŐ.** Vasárnap délután Carol ut 49. alatt lévő lakásán szívroham következtében meghalt Stenzer Adolf nyugalmazott lovrini jegyző. Elhunytát gyászolják özvegye Stenzer Adolfné szül. Wagner Irén, gyermekei Stenzer Jenő, Stenzer Iona és Stenzer Irén, valamint kiterjedt rokonság. Temetése ma, kedden délután félnyolc lesz a józsefvárosi temető kápolnájából.

(—) **A BORBÉLY ÉS FODRÁSZCÉH MEGALAKULÁSA.** A temesvári borbélyok és fodrások a borbély és fodrászcéh alakuló gyűlését december 7-én este nyolc órakor tartják meg az ipari munkaadók szindikátusának helyiségeiben. December 15-én a temesvári munkakamara nagytermében lesz a céh alapító közgyűlése, melyen a temesvári borbélyok és fodrásokon kívül résztvesznek a kir. helytartóság területén lévő borbélyok és fodrások is.

(—) **HOMLOKON RUGTA A LÓ.** Orsa Vasile tizenhat éves zsídvári fiu a réten teheneket őrzött. Ott legelt Margeu Sava gazdálkodó lova is, amelyet a fiu el akart kergetni a tehének közeléből. Egy fűzavesszővel megütötte a lovat, mire az kirugott és homlokon találta a fiut, akit súlyos koponyatorréssal be kellett szállítani a lakosi kórházba. Felépüléséhez kevés a remény.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJLEI SZOLGÁLTATA:

Kedden, december 6-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerár.

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Janner R. gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol uton levő Mária gyógyszerár.

A IV. kerületben a Dragalina téren levő Craiciu gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mikulás...

Egy uccasarkon, éppen fordulóban, szembejött velem a jó Mikulás. Nyájás arcát a gond felhői árnyékolták, alakja kissé meggörnyedt, de nem puttányának sulya alatt, hanem bánata terhet cipelte nehezen. Az ég könnyűje összezártta hóféhér szakállát és máskor derűs szeme is könnyfátyolozta. Mikulás apó sirt és panszkozott. Azt vártam volna, hogy csoszogva mozog, de mégis suhanva érkezett egy cukrosbolt elé, s némán mutatott a kirakatára:

— Nagyon megváltozott a világ, nézze csak, nézze. Mindenütt vörös nyelvűek, öliőgető Krampuszok, lángtestű ördögfiókok, lólabá vágtaguk, szarv ötlők ki hombokukról és virágcsall, vasvillával fegyvelmek a kicsinyeket. Bezzeg, hol az én képmásom? Valahol szerényen húzodom meg, a Sátán rajkóinak árnyékában, mert a mai kor gyermekét rettegésre nevelik. Azelőtt a békét és az áldást akadálytalanul osztottam szét; ezen a titokzatos decemberi éjszakán, s ma csak úgy juthatok el a szelidlelkű gyermekekhez, ha előbb a vesszőnyalábok elvégzik feladatukat.

Mikulás apó olyan nagyot sóhajtott, hogy szakálla lebegni kezdett és a könnyű huzat áthatott a kirakati ablaküvegén. Az egyik Krampusz megérezte a hirtelen áramlatot és felénk tekintett. Tiszteletlenül csufondárosan vigyorgott Mikulás apóra, mert látta a szomorúságot a jó öreg arcán és tudta is az okát. Nem sokáig öltögethette nyelvét, mert egy kéz beemelte. Persze nem azért, hogy rendre tanítsa, hanem gunyos röhögése még inkább tetszett és valaki megvette.

— Lám, ma az ördögfióka győz... — mormolta a bánatos apó. Én azonban nem csüggedek s most is teljesítem kötelességem, felveszem a harcot, mert a végső győztes csakis a jószág lehet. A Jóság, amelyet én jelképezek. De indulnom kell, hiszen a jószágot, még annyi helyen kell elhíntennem...

Szinte fiatalos lendülettel térült-fordult. Megigazitotta puttányát. Búcsúzkodott.

— Még csak annyit szeretnék mondani, hogy ahol nem találom cipőt, de gyermek alszik a szobában, ott kétszer annyi ajándékot hagyok, mert tudom, hogy a cipő nem feledékenység miatt hiányzik az ablakból...

(—) **FELGYUJTOTTA A SZALMAKAZLAT A CIGARETTÁZÁSSAL PRÓBÁLKOZÓ FIU.** Copeti Pascu nyolc éves Poiana községbeli fiu elment a kertbe és a szalmakazal mögött rágyújtott, első cigarettájára. Hamarosan rosszul lett, mire eldobta a cigaretta. A cigarettaól tüzet fogott a szalmakazal és a lángok átterjedtek a szomszédos istállóra és gazdasági épületre, amelyek leégtek. A tűzkár ötvenezer lei.

Hasznos és tanulságos játékok nagy választékban Librăria Galambos

(—) **ELTÜNT EGY TEMESVÁRI KISLÁNY.** Balla József erzsébetvárosi Lidia ucca 90 szám alatt lakó földműves Julianna nevű gyermeke egy hét előtti nyomtalanul eltűnt. A kisleány november 29-én délután azzal közönyt el szüleitől, hogy a Corbului uccában levő elemi iskolába megy, azonban többé nem tért vissza. Mostanáig a rendőrség fázradózása ellenére sem sikerült megtalálni. A kétségbeesett szülők a nagyközönség segítségét is kéri, hogy aki valamit tud róla, hozza tudomásukra. Balla Julianna 12 éves, középtermetű, világoszőke-hajú, kékszemű kislány, magyarul románul és németül beszél, hazuról kék sapkában és hosszú kék kabátban távozott.

(—) **ÖREG VASUTAS HALÁLA.** Mayer József vasúti nyugdíjas hetvenhét éves korában hosszszas szenvedés után román lakásában meghalt. Gyászolják özvegye, született Grochmal Maria, gyermekei: József, Maria, Etus, Matild és Laura, valamint menyé, vejei, unokái és kiterjedt rokonsága. Mayer József a régi vasutasok gárdájába tartozott és kedélyes modora folytán széles körben nagy népszerűségnek örvendett. Az elhunyt póta-lelkek volt, aki szabad idejében számos verset írt. Különösen azokat a verseket kedvelte, amelyek sorainak kezdőbetűi valamilyen nevet adtak. Ilyen verset írt a pápáról és ezt eljuttatta Rómába is. A pápa kedvesen fogadta a verset és elismerésén kívül még pápai áldását is küldte Mayer Józsefnek. Temetése ma, kedden délután négy órakor a józsefvárosi temető Feger-kápolnájából megy végbe.

**CAPITOL-ban
nától kezdve:**

STELLA DALLAS

Egy asszony megható regénye. A főszerepekben: **BARBARA STANWICK — JOHN BOLES**. Rendezte: King Vidor. — Kiegészítésül: FOX-HIRADÓ, a hét utolsó eseményeivel és látogatás a „MAGNOT” francia erődítményben.

(—) A KIRÁLYI HELYTARTÓSÁG PÉNZÜGYI HATÁSKÖRE. A pénzügyminisztérium bizonyos pénzügyi kérdésekben önálló elintézési jogot biztosított a királyi helytartóságoknak. Így a királyi helytartóságnak jogában áll, hogy bizonyos pénzügyi büntetések — kihágások, késedelmek — ügyében kirótt büntetéseket mérsékeljék, esetleg engedjék. Az örökösödési illetékek késedelmes, vagy téves lerovása miatt kirótt pénzbüntetések is ide tartoznak. Ezekben az ügyekben a kérvényeket közvetlenül a királyi helytartósághoz kell benyújtani és nem a pénzügyminisztériumhoz, mint eddig.

(—) MARTA ALEXANDRU DR. KIRÁLYI HELYTARTÓ VACSORÁJA. Marta Alexandru dr. királyi helytartó a Schnur-féle vendéglőben vacsorát adott az itélőtábla tagjai részére. Marta Alexandru dr. tizenhét esztendőn keresztül állott, mint elnök az itélőtábla élén és ezen a vacsorán búcsúzott el egykori munkatársaitól. A vacsorán Dimitrescu Emil főelnök és Lungulescu Ilie táblai ügyész vezetésével megjelent az itélőtábla valamennyi bírāja és ügyésze, ezenkívül jelen volt az ügyvédi kamara részéről Cigoreanu Liviu dr. déán és Jenovan Gheorghe dr. főtitkár. Marta Alexandru dr. királyi helytartó meleg szavakban mondott köszönetet volt munkatársainak, akik megérkezéssel támogatták törekvéseit. Dimitrescu Emil itélőtáblai főelnök megköszönte a királyi helytartó tiszteletteljes szavait és méltatta munkásságát.

(—) A HELYTARTÓSÁG UJ GÉPKOCSIJA. A helytartóság új személyi autót vásárolt. Az autó, amelynek rendszáma 2, háromszázötvenezer eibe került.

(—) KÖZTISZTIVISELŐJELÖLTEK KEPESTISZTIVISELŐI PÁLYÁRA KIVÁNNAK LÉPNI, Temesmegyeben a képesti vizsgákat 1939 januárjában tartják meg. Vizsgára azokat bocsátják, akik ezirányú kérvényeiket legkésőbb december 22-ig terjesztik be a királyi helytartósághoz. Marta Alexandru dr. királyi helytartó már kinevezte a vizsgabizottságot, amelynek elnöke Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, tagjai Daminescu Octavian helytartósági kabinetigazgató, Bobei Aurel helytartósági főszámvevő, Bejan Silviu liceumi igazgató, Ilescu Nicolae dr. liceumi tanár és Spatariu Iosif helytartósági személyné előadó.

(—) FELTEKENYÉSI DRÁMA BAKOVAN. Eipert Adám bakovai községi rendőr bizalmas barátságban volt Tábor Erzsébet harmincat éves elvált asszonnyal, aki Chwalibog Gyula körjegyző szolgálatában állott. A községi rendőr féltékenységgel üldözte az asszonyt, akit tegnap reggel kinyitott az udvarra. Amikor nem jött az udvarra, a községi rendőr behatolt a konyhába és revolverével rálőtt Tábor Erzsébetre, aki olyan súlyosan megsebesült, hogy néhány órával később meghalt. Az esetről értesítették a temesvári ügyészséget, amely elrendelte az asszony holttestének felfedését. Policrat Alexandru vizsgálóbíró és Tascan Dumitru dr. törvényészi orvos Bakovára utaztak és a helyszínen kezdték meg a vizsgálatot.

(—) GYÓGYITHATATLAN BETEGSÉGE MIATT A BEGÁBA UGROTT EGY TEMESVÁRI FIATALEMBER. Haberstein József tizenkilenc éves Fröbl-ucca 50 szám alatti lakó fiatalember vasárnap délután a józsefvárosi Bratianu uccánál lévő hidról a Begába ugrott. A járőrök közül többen értesítették a közeli szálloda portását, aki telefonon a mentőket és a tűzoltókat hívta a Begápartra. Azután a portás elszaladt az egyik motorcsónakhoz is, de mire a fiatalember segítségére siettek, az már alámerült. Egyszer még a felszínére vergődött és segítségért kiáltott, de azután ismét a víz alá került és megfulladt. Az öngyilkos fiatalember gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és nyilván ez készítette arra, hogy véget vessen életének.

Mozi

M Ű S O R

KEDD, DECEMBER 6.

APOLLÓ: A táncoló angyal (német film).
CAPITOL: Stella Dallas (angol film).
SCALA: Hazatérés (német film).
RIVOLI: Az adriai iszlámok. (német film).

LEGUJABB

Petre Andrei lett az új nemzetnevelési miniszter

Bucuresti, december 5. Az uralkodó új nemzetnevelésügyi minisztert nevezett R. Tudvaleyeg Calinescu Armand belügyminiszter látta el átmenetileg a nemzetnevelésügyi tárca teendőit is, ma azonban megjelent Petre Andrei volt nemzetnevelésügyi államtitkár miniszteri kinevezése. Az új miniszter már le is tette az esküt.

Chamberlain: „Földközi tengeri helyzeten nem lehet változtatni”

Vita az alsóházban a brit birodalom államainak jogviszonyáról

London, december 5. Chamberlain angol miniszterelnök az alsóház mai ülésén egy felszólalónak válaszolva kijelentette, hogy az angol-olasz egyezmény nem érinti Anglia kötelezettségét Franciaországgal szemben. Hangsúlyozta az angol kormányelnök, hogy bár az olaszokkal kötött egyezményben nem említették külön függelékben Tunisz, Kozzika és Nizza kérdését, de egészen természetes és logikus következménye a szerződésnek, hogy

a Földközi-tenger mostani helyzetén változtatni semmi körülmények között nem lehet és ez Tunisz, Kozzika és Nizza kérdését is tisztázza, miután az afeletti vita teljesen felesleges.

Ugyancsak az angol miniszterelnök közölte, hogy Anglia római nagykövete figyelmeztette Ciano gróf olasz külügyminisztert, hogy az olasz fasiszta nagytanács ülésén történt franciaellenes tüntetés

káros kihatással lehet a Münchenben összeült négy nagyhatalom közötti baráti kapcsolatokra.

Ciano gróf, olasz külügyminiszter válaszából kitérünk, — mondotta Chamberlain — hogy az olasz

kormány nem azonosítja magát a tüntetőkkel. Az alsóház ülésén még Henderson munkáspárti arról kérdezte Chamberlain miniszterelnököt, vajjon ismeri-e Herzog délafrikai miniszter legutóbbi nyilatkozatát, amely arra vonatkozott, hogy amennyiben az anyaországot támadás érné,

a dominiumok teljes cselekvési szabadsággal rendelkeznek magatartásuk felől,

viszont az anyaország azonnal segítségére siet a dominiumnak, ha azt bárki megtámadná.

Chamberlain a kérdésre kijelentette, hogy nincs tudomása Herzog miniszter ilyen értelmű kijelentéséről. De hozzáfűzte, hogy Anglia magatartása ilyképpen határozható meg: Alttalabon határoz, hogy a birodalom más tagjának hadviselésében milyen mértékben óhajt részt venni. Meggyőződése, hogy az egész birodalom népének érzését fejezi ki akkor, amikor kijelenti, hogy a birodalom bármely részét ért támadás esetén, az egész birodalom haborús nélkül segítségül siet.

(—) AZ AROKBAFORDÍTOTT SZEKÉR MEGÖLT EGY GAZDÁT. Lazar Petru harminchárom éves dácsi gazdalkodó szekerével Karánsebesre indult a hevívásárra. Utközben a lovak megriadtak egy gépkocsitól és az árokba fordították a szekeret. A gazda a szekér alá került, koponyaalapi törést szenvedett és nyomban meghalt.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Velceanu Sorin, Cornel Coridan, Marton Veronika, Oranciuc Olimpiu Adrian, Kasza János, Bustenaru Elena, Vlad Costan Nicolae, Albrecht Ioan.

(—) A „Déli Hírlap” szegényalapjára J. E. olvasónk ötven lejt adományozott.

(—) Orvosi hír. Dr. Perlstein Artúr belgyógyász és szív-, tüdő-, gyomorspecialista hazakeresztelt és újból rendel. Belváros, Bulv. Duca 4. szám alatt, 9—11 és 3—5 óra között. Telefon: 38—19.

(—) Elűtötte a bércocsi. Babos Gheorghe postatisztviselő kerékpárján a Duca-uccában haladt, amikor Veréb József bércocsi elűtötte. Babos könnyebb sérüléseket szenvedett.

(—) VÁRMEGYEI KONFERENCIA. Temes megye főtisztviselőinek és hivatalfőnökeinek konferenciája tegnap ment végbe Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus elnöke alatt. Az értekezleten az egyes hivatalfőnökök megtették szokásos havi jelentéseiket.

(—) GYERMEKFELRUHAZÁS. A Viribus Unitis asztaltársaság ma délután öt órakor tartja meg karácsonyi gyermekfelruháza: a józsefvárosi állami elemi iskolában. A felruházási ünnep alkalmával a megajándékozandó gyermekeket uszonnával vendégelik meg.

(—) KÉT NAPKÖZI GYERMEKOTTHON A KARDOS-TELEPEN. A katolikus női misszió elhatározta, hogy a Kardos-telepen két napközi gyermekotthont létesít. A királyi helytartóság és a vármegyei prefektura már megadta hozzájárulásukat a két napközi gyermekotthonhoz és így azok a közel jövőben már megnyílnak.

(—) HALÁLOZÁSOK. Meghaltak: Marshall Ferdinand hatvankilenc éves kertész, Stanzer Adolf hatvannyolc éves, Halle Sámuel hetvennégy éves, Tix Vendelin tíz éves, Mihalkó Johanna született Majevis negyvenéves, Doran Vasile egy napos, Boesianu Anastasia született Jova nyolcvanhat éves, Nagy Klára született Róza hatvanegy éves, Marzin Géza ötvenegy éves kömvés, Marcu Maria született Stoian huszonnégy éves.

(—) Resicán fém munkások céhe. Resicán megalakult a fém munkások céhe. Elnökké Klein Ferencet, alelnökké Barnau Petret és Constantin Teodort választották meg.

(—) Felülvizsgált orvosi oklevelek átvétele. Suciu Eugen dr. orvoskamara elnök a hét végén Bucurestibe utazik, hogy a kamarai tagok által az orvosi diplomák felülvizsgálásával kapcsolatosan benyújtott okmányokat visszahozza. Azok az orvosok, akiknek oklevelét már felülvizsgálták, az okmányok átvételére szükséges felhatalmazást december 10-ig juttassák el Suciu Eugen dr. kamarai elnökhöz.

(—) Ügyvédi iroda áthelyezése. Dr. Páll György ügyvédi irodáját I. Piata Unirii (volt Dóm-ter) 8. szám alá (I. emelet) helyezte át.

(—) Elfogott csempészek. A temesvári rendőrség elfogta Geta Ion, Damian Teodor, Balos Vichentie és Popovici Ion jugoszláv állampolgárokat, akik útlevél nélkül jöttek Romániába és különböző árúkat akartak Jugoszláviába csempészni. A nyomozás megindult.

(—) Akar tökéletes rádióhullámvételt? Vegyen PHILIPS-RÁDIÓT.

(—) Lakbérleti szerződések betervezése. A pénzügyminiszter legújabb rendelete értelmében a lakbérleti szerződéseket a pénzügyigazgatóságnál való illetékezés végett december 20-ig lehet büntetlenül betervezni. A betervezés a pénzügyigazgatóság második emeletén, 12. számú ajtó alatt, történik. Az illetékezésessel kapcsolatosan szükséges betervezési ívet az előírt repülőbélyeggel együtt, bármelyik dohánytözsdeben be lehet szerezni.

= KÖZGAZDASÁG =

Ártolyamok, gabonaára

19 leírt veszi át a szeszmonopólium a szeszt

Hároméves konfiiktust sikerült elintézni. — Végleges döntés a szeszkvóta ügyében

A szeszmonopólium vezérigazgatósága a szeszszindikátussal megállapodást kötött, a melyly nemcsak az 1938—1939 szesztermelési időszakra, hanem a megelőző három évre, tehát az 1935—1938 időszakokra nézve megoldja az árak körül keletkezett differenciát. A megegyezés szerint a szeszmonopólium litérenként 19 leírt ab gyártelep veszi át a szeszt és ezen az áron számolják el az előző három évben fizetett előlegeket. A három éven át átadott szeszmenyiség ellenértékére nézve már perek voltak folyamatban, amelyeket most visszavonnak.

Ugyanakkor a szeszkvóta szabályozása tárgyában is döntés történt. A pénzügyminisz-

térium ugyanis jóváhagyta a szeszszindikátus által készített előzetes tervet és így az minden szászgyárra nézve kötelező lett. A szeszszindikátus kvótatervezetét ezt megelőzően már az összes szeszgyárak elfogadták a beszarábiai O. Vassalopol és a Peretz-féle gyárak kivételével, amelyeknek vezetői egyrészt bűnvádi feljelentést tettek a szeszszindikátus vezetői ellen, másrészt a bucarestii ítélőtáblához fordultak a kvóták megállapítása iránt. A bűnvádi feljelentés tárgyában már korábban megszüntette az ügyesség az eljárást, míg az ítélőtáblán kitűzött úgy a miniszteri rendelet folytán tárgytalanná vált.

Kihirdették a Nemzeti Agrárbank megalakításáról szóló rendeletrővényt

Egy milliárd lei alaptőkével bank alakul a mezőgazdasági hitel és a mezőgazdasági ipar fejlesztésére

Röviden megemlékeztünk már arról, hogy a Nemzeti Agrárhitelintézetet bankká alakítják át és ezzel működési körét kiterjesztik, tevékenységét ruganyosabbá változtatják. Az új bank a mezőgazdasági hitel nyújtásánál nem ragaszkodik az eddigi feltételekhez, amely szerint a Credit Agricool csak talajjavítási célra adott kölcsönt, hanem hosszlejáratú kölcsönt fog adni a beruházásokra, rövidebb lejáratú kölcsönöket pedig a termés értékesítésére és ezáltal bekapcsolódik a gabonakereskedelembé is, míg a mezőgazdasági ipar finanszírozásával az iparnak ezt az ágát irányítani fogja.

Az Agrárbank három hitelkategóriával fog dolgozni:

3—12 hónapos hitelt ad a termelés és termésértékesítés céljára.

1—15 éves hitelt az élő és halt felszerelés emelésére.

A pénzügyi bírságok leszállítása az új eljárási törvényben

A különböző pénzügyi törvények különbözőképpen szabályozták azt a maximumot, ameddig a kihágási bírságok leszállíthatók voltak. A bélyegtvörvény szerint 5, a forgalmi adótörvény és a monopóliumtörvény szerint 10, a vámkihágásoknál és a fogyasztási illetékihiágásoknál 20, míg az egyenesadótörvény szerint a bírság 25 százalékig volt leszállítható. A december 1-én életbe léptetett pénzügyi eljárási törvény egységesen a bírság egynegyede szabta meg azt a határt, amelyen alul az nem szállítható le, tehát például 10 ezer lejű bírságból 2500 leit leszállítás esetén is le kell fizetni. A leszállításra csak a pénzügyminiszter jogosult.

A pénzügyi eljárási törvény ezen rendelkezéséhez most miniszteri utasítás jelent meg és eszerint az intézkedés a már kivetett bírságokra is kihat. A scharintörvény elleni kihágásnál egyáltalában nincsen bírságleszállításnak helye.

A minisztériumban most alakul meg az az öttagú bizottság, amely az említett törvény szerint a beérkező kihágási jegyzőkönyveket felülvizsgálja és a jegyzőkönyvnek esetleges megsemmisítése tárgyában javaslatot tesz.

(=) Aláírták a román—olasz gazdasági megállapodást. Tegnapelőtt Bucarestben aláírták az új román—olasz gazdasági és fizetési megállapodást. Olaszország részéről jelen voltak Giannini az olasz kiudótségg vezetője és Ugo Sola követ, míg román részről a megállapodást a nemzetgazdasági minisztérium kötötte meg.

(=) A kompenzációs árfolyamok, melyek az elmúlt héten erősebben emelkedtek, e héten csendesebb irányzattal kezdődtek. A gabona-font árfolyama 1.450, a hatvanszázalékos kvóta 1120, a huszszázalékos kvóta 1300, a negyvenszázalékos kvóta 1035—1040, a B. listás angol font 1045, hosszabb lejáratra 970, a gyarmati font 1180—1190, a minden országra bármily áru behozatalára jogosító kompenzáció 1200.

30 évig terjedő hitelt talajjavításra, tagosításra és fölvasárlásokra.

A bank alaptőkéje 1 milliárd lei lesz, amelynek felét az állam jegyzi le és ezenfelül az állam 20 éven át évi 100 millió lei kölcsönt ad, amelyre a költségvetésbe iktatnak. Az alaptőke másik felének jegyzésére jogosult minden szövetkezet, valamint minden pénzügyintézet, amely mezőgazdasági hitelnyújtással foglalkozott, vagy azzal foglalkozni fog, valamint a mezőgazdaság körébe vágó tevékenység; fejt ki. A banknak ugyanazon privilégiumai lesznek, mint amelyekkel már a Credit Agricool is rendelkezett, ezenfelül váltótárcára állományát a váltó tényleges átadása nélkül, egyszerű váltóborderou utján számíthatja le. A bank által szedett kamat a Banca Natională kamatlábát két százalékkal haladhatja meg.

(=) Buzakivitel Angliába. A romániai exportőrök londoni leveleztől értesítettek, hogy a romániai búza olcsóbb behozatali vámja Angliában január elsejéig kezdve lép érvénybe.

(=) December 15-én megszűnik az exportbúza alacsonyabb szállítási díjszabása. Az exportbúza alacsonyabb szállítási díjszabása december 15-ével megszűnik. A gabonaexportőrök szövetsége kérést intézett a kormányhoz és abban az eddigi kedvezmény további fentartását kívánta.

= Acél és nikkal evőeszközök új behozatali engedélyilletéke. Királyi rendelet alapján az acél és nikkal evőeszközök behozatali illetéke (vámtarifa 1144., 1167., 1400. és 1401.) a jövőben 100 kg.-ként a következő: 1. acélkanalak a.) egyszerű 8500 lei, fényezett, cinezett 16.000, ezüstözött 33.700 lei. 2. Kések és villák a.) cinezett 2800, b.) férférmén szerelve 4200 lei, c.) ezüstözve 17.700, d.) gyöngyházzal díszítve 46.000 lei. 3. Nikkel evőeszközök: a.) egyszerű 3000, b.) fényezett 10.3000, c.) ezüstözött 23 ezer 700 lei. 4. evőeszközök nikkelzett fogóval: a.) egyszerű 8000, b.) fényezett 15.000, c.) ezüstözött 21.500 lei.

= Gyógyszerek és illatszerek bélyegzése. Az egészségügyi miniszter az illatszerekkel, kozmetikai cikkekkel és gyógyszerkülönlegességek gyártásával vagy eladásával foglalkozók figyelmét felhívja arra, hogy az egészségügyi bélyegeket akként kell felragasztani, hogy azok a doboz, vagy csomagolás felnyitásával felszakadjanak. Az egészségügyi bélyegre vonatkozó végrehajtási utasítás 6. és 12. szakasza. Szigorúan ellenőrzik a rendelkezés betartását és a kihágást elkövetők ellen a Mon. Of. 192. számában (1937. augusztus 21) közölt 2851. száma rendeletéről szerint fognak eljárni.

= Tavaly óta emelkedett az óvások és csődök száma. A Nemzeti Bank legújabb kimutatása szerint, az egész ország területén a váltóóvások száma az év első nyolc hónapjában 46.794 volt 394.733.000 lei értékben. A havi átlag 1938. első nyolc hónapjában 5349 volt a mult évi 3945-ös átlaggal szemben. A csődnitások száma az év első felében 136 volt, vagyis egy hónapra átlag 24 csődnitást jutott, a mult évi 17-es átlaggal szemben.

HÉTFŐ, DECEMBER 5.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.17 dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, csekkorona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezenben az árfolyamokban a devizafelár is befigyelt. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márká 38—39, felár nélkül.

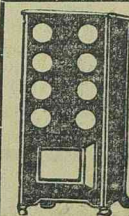
A bomsági gabonapiacra a tengeri irányzat szilárd és a buza irányzata is barátságosabb. Tengeri iránt nagy érdeklődés mutatkozik, míg buza iránti kereslet valamivel lanyhább. A többi gabonanemű iránt az érdeklődés csekély és a piac üzletlen. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 360, torontali buza 380, tengeri 270, örléképes tengeri 285, zab 380, takarmányárpa 300, tavasi árpa 380, korpa 270, ótókmag 730, új tókma 650, muharmag 310, napraforgómag 350, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként. A lóheremag 18 és a lucerna mag 52 lei kilónként.

= Elegendő szesz italkészletet kell tartani az italmérőknek. A pénzügy igazgatóságól szigorú rendelkezést kaptak a pénzügyminiszteriumtól. A rendeletben a miniszter utasítja az összes ellenőroket: tartassanak ellenőrző vizsgálatot az összes vendéglőkben, kocsmákban és mindazon helyeken, ahol italt mérnek, hogy betartják-e szigorúan a minisztériumnak a megfelelő monopól-készlet tartására vonatkozó rendelkezést. Ahol bármilyen mulasztást tapasztalnak, ott minden további nélkül azonnal vonják be az italmérési engedélyeket.

= Három hónappal meghosszabbították a német kereskedők külföldi tartozásainak „csend-helyzetét”. Londonban a külföldi hitelezők és a német delegátusok között csak részleges megegyezés jött létre a jövő évben lejáró német Stillehalte-egyezmény meghosszabbítása ügyében. A megegyezés szerint, csak 1939. május 31-ig, vagyis csak három hónappal hosszabbították meg a Stillehalte-egyezményt. A régi Ausztriában levő cégeknek nyújtott rövidlejáratu külföldi hitelek nem terjed ki a Stillehalte-egyezmény alá a szudéta-német vidékeken levő cégek hitelei sem.

= Az adminisztrator delegué nem alkalmazott. A beteggyógyító pénztár egyik ellenőre egy banknál jegyzőkönyvet vett fel amiatt, hogy az adminisztrator deleguének fizetett összeg után az 1.20% beteggyógyítói hozzájárulást nem fizették. A kerületi pénztár mellett működő bizottság a jegyzőkönyvet rendben levőnek találta és a bankot a kivetett bírság és illeték megfizetésére kötelezte. A bank felfolyamodása folytán a beteggyógyító pénztár központi felelősségi bizottsága kimondotta, hogy az adminisztrator delegué nem tekinthető alkalmazottnak. Indokolásában a bizottság kimondta, hogy az igazgatóság a közgyűlés ellenőrzésével a vállalat vezetésére hivatott és mint ilyen, munkaadónak tekintendő.

= A vágóhídi repülőbélyeg illetékek felemelése. Az Aviaticai Alap Pénztárának vezetősége felemelte a vágóhídon levő állatok aviaticai bélyegilletékét. A felemelt illetékek a következők: ökör és bivaly 19 lei, tehén és bivalyborjú 18 lei, növendék 9, szopóborjú 3, juh, kecske, bérbés 2, bárány 1 lei. Sertés 9 lei, ha az eladási engros ár nagyobb mint 3000 lei, szopópomalac 1 lei darabonként, ha 200 leinél olcsóbb.

Meodrágult a tűzifa?
AKKORIS
olcsón fűtök
„ZEPHIR“

kályhával
10 kilógram fával fűt
egy normál szobát
24 órán át,
Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

„ELITE” tűzhely-kályhagyára.
Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket. Képviselő Timisoarán: Jäger József és Péter vaskereskedés, Bulev. Carol 36. Forgács Mátyás vaskereskedés, Strada Iancu Văcărescu 36, szám.

SPORTSEMÉNYEK

Első félidőben fölényben játszott, másodikban visszaesett a román válogatott csapat Csehszlovákia-Románia 6:2 (2:2)

Serlegmérkőzés Prágában, Bíró: Datillo olasz

Datillo olasz bíró sipjére a csapatok a következő összeállításban lépnek a pályára:

Csehszlovákia: Burker — Kostyalek, Daucsik — Pruha, Boucek, Kopecky — Richa, Lemaczky, Bican, Ludl, Nejedly.

Románia: David — Bürger, Albu — Vintila, Feraru, Szaniszló II. — Bindea, Ploesteanu, Barátky, Bodola, Orza.

Végig szítaló esőben játszottak le a mérkőzést, amelynek első félidőjében a román csapat határozott fölényben játszott, azonban szünet után visszaesett és a csehek egymásután érik el gójaikat. Szünet előtt már két gól előnyre tett szert: a román csapat, azonban a cseheknek sikerült kiegyenlíteniük. Második félidőben Bican mesteri irányítása mellett a cseh válogatott döntő fölénybe került és megérdemelten nyerték meg a mérkőzést. Jobban tudtak alkalmazkodni a pálya mély és sáros talajához és végig nagyobb határozottsággal is játszottak. A román csapatban a védelem kielégített, a fedezetsor azonban hamarosan elkészült erejével, ami főképpen annak tulajdonítható, hogy az összekötők nem támogatták eléggé őket és állandóan elől tartózkodtak. A sáros pályán rendes támadások sem bontakozhattak ki.

A nagy sárban Románia vezetői az első támadást, amelyet a csehek egyelőre sikeresen vernek vissza. Az 5-ik percben Bindea nagyszerű labdát kap, amellyel szélesebben leszalad, beadása Barátky elé kerül, aki azonban közelről a kapus kezébe rugja a labdát. Változatos mezőnyjáték alakul ki. Bican egyedül tör ki és közelíti meg a román kaput, azonban Bürgernek sikerül megakadályoznia, a gólrugásban. A 21-ik percben a román csapat megszerezte a vezetést. A támadás Szaniszlótól indul ki, aki Orzat szökött. A Venus játékoska ügyesen átjátssa a védőket, majd Bindeához iveli a labdát. A cseh védelem zavarja Bindeát, akinek mégis sikerül középre játszania. A beadás a jól érkező

Barátkyhoz száll, aki mintegy tíz méterről kapásból a hálóba vágja a labdát. 0:1. A gól után a román csapat tovább támad. A támadások következményeképpen újabb gól esik Burker kapujába. Ploesteanu szépen játszik Bodolához, Dudus Barátkyhoz gurít, aki a lukra szaladó Bodola elé talál. Utóbbi lövése nyomán a labda a hálóban táncol. 0:2.

Nem sokáig tarthat az öröm, mert egy perc sem telik el és Nejedly beadását Bican hálóba rugja. 1:2. A csehek erősitenek és sikerül is nekik Nejedly révén kiegyenlíteni. 2:2. Szünet után a román csapat tagjain a fáradtság jelei mutatkoznak, ezzel szemben a csehek mintha most sokkal frissebbek lennének. Bican nagy lövést ereszt meg, amelyet David először kifogott, a labdát azonban kiejtette, amelyet ugyancsak Bican helyez a kapuba. 3:2. Bican nagy lesről indul, a bíró elmézi, a román védelem leáll, a középsatár pedig semkitől sem zavarva újabb gólt rug. 4:2. A román csapat most nagyon belefelel, de sem Barátkynak, sem pedig Bodolának nincsen szerencséje a lövésekkel. A csehek ellentámadásba mennek át és Kopecky váratlan lövését David elmézi. 5:2. A következő percben Bican átmege a román védelemre és beállítja a végeredményt. 6:2.

A győztes csapat legjobb embere kétségkívül Bican volt. Kivüle Kopecky, Nejedly, Richa és Boucek nyújtottak kiváló játékot. A román csapatban a védelem főleg az első félidőben remekelt, a mikor sikeresen hiusította meg az ellenfél veszélyes támadásait. A hátvédek emberfeletti munkát végeztek. David nagyon sokszor bizonytalankodott, sajnos ezt a cseh csatársor ki is tudta használni. A fedezetsorban Szaniszló nagyszerűen látta el feladatát, míg Feraru sehol sem volt. A támadásorban a két szélső keveset foglalkoztatták, így Bindea nem játszhatta ki szokott jó formáját. Egyénileg Bodola keltett jó benyomást.

Tiszteletbeli oklevél tüntette ki a főszevetség Üfelségét

A főszevetség november 30-iki ülésén ismét számos sportembert tüntettek ki az UFSR ujonnan alapított érdemrendjével.

A Főszevetség első tiszteletbeli oklevelét II. Carol király Üfelségének ajánlották fel azon hatalmas és felelősségteljes érdemeiért, melyeket az ország sportjának fejlesztése körül szerzett.

Az UFSR nyilvános elismerésével (Signum Laudis) tüntették ki a következő ismertebb nevű sportembereket és egyesületeket:

George Plagiot és Gabriel Marinescu tábornokot.

Atlétiakban: A Venus ifjusági csapatát és Eilhardt Károlyt.

Ökölvívásban: R. Indrut, L. Sangeorgeant, J. Imparaút, J. Petrescut, Toma Aurel, L. Popescut, Constantin Aureliut, J. Ionescut, D. Popescu őrnagyot.

Lovaglásban: Románia 1938. évi nemzeti csapatát nagy külföldi sikereiért.

Labdarúgásban: A Venus sportegyesületet.

Tornasportban: D. Ionescu tanárt, Draghici Franciscot, Dan Alexandrut, Draghiciinát, Mintyar Herminát, Iulia Dan asszonyt.

Birkózásban: Tózsér Józsefet, J. Constantinescut.

Motorkerékpársportban: Dr. Lupan Alexandrut, Popa Ioant.

Uzósportban: Komjáthy mérnököt, az aradi D.

Ghermant, Kement és Püllököt, továbbá a marosvásárhelyi MSE-t és a bucarestii Viforul Daciut.

Korcsolyázó sportban: Pop Bomicat, Timosik Irmát, Gaál Károlyt, Eisenbeisser Alfrédot.

Asztaliteniszsportban: Morariu Albint, Vladone Victort és Adelstein Angelicat.

Tekébőrsportban: Pop Virgil mérnök szövetségi alelnököt, Metes N. mérnök kerületi elnököt, E. Carausu mérnököt és E. Mihoc nagyvárdár kerületi elnököt.

Vívósportban: Románia bajnokcsapatát mindhárom fegyvernemben.

Teniszsportban: Tanasescut és Schmidet.

Kitüntettek ezenkívül még számos más regáti sportembert, akiknek neve azonban kevésbé ismert a sportkörök előtt.

A Patria az őszi bajnok a temesvári kerület másodosztályu bajnokságában

A temesvári kerület másodosztályu bajnokságában befejeződött az őszi forduló. Az őszi bajnok a Patria, amely utolsó mérkőzésén 4:0 (4:0) arányban legyőzte az Ancora csapatát. A második helyet a Freidorf foglalta el, míg a harmadik helyen a Kadima áll, amely a Cultura együttesét 8:1 (6:1) arányban győzte le. Az elsőosztályu bajnokság utolsó őszi mérkőzése a felázott talaj miatt elmaradt.

Befejeződött a Chinezul-Ilse jugoszláv turája

A temesvári csapat jugoszláv turán volt és három mérkőzést bonyolított le. Az első mérkőzést 6:2 arányban elvesztették. A második mérkőzésen a Sand ellen 6:2 arányban győztek, míg a harmadik mérkőzésen a ZSAK ellen 2:2 (1:0) arányban döntetlen eredményt értek el. A harmadik mérkőzésen szép játékot mutattott a Chinezul Ilse és megérdemelte volna a győzelmet.

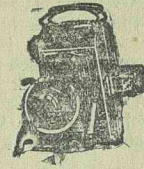

Foto-Sport-Optik

Fotolaboratorium „Agfa”, „Kodak” és „Voigtlander” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I., Strada Solderer 11.

A temesvári iskolaközi vívócsapatversenyek eredményei

Az Electrica egyesület vívószakosztályának rendezésében bonyolították le az iskolaközi vívócsapatversenyeket, amelyeket nagyszámu közönség nézett végig. A kardcsapatversenyt a piarista liceum csapata (Sher, Arvay, Catina) nyerte meg három győzelemmel. Második a zsidó liceum csapata, harmadik pedig a német liceum csapata lett. A kardversenyek izgalmasak voltak és a vívők valamennyien kitűnően kezelték a kardot. Jó sportot hoztak a törvívó versenyek is. A törvívást a zsidó liceum csapata (Leipnik, Klein, Török) nyerte meg három győzelemmel. A második helyre a német liceum került két győzelemmel. A német liceum csapatában csak két vívő szerepelt és így helyezésük igen értékes. A harmadik helyre a Loga liceum került, míg negyedik a piarista liceum B. csapata lett. A két győztes csapat ezüstérmeket nyert, míg a helyezettek arany és ezüstérmek díjazásban részesültek.

Sporthírek mindenfelől

Az angol bajnokságban a következő mérkőzéseket játszották le: Arsenal—Birmingham 3:1, Aston Villa—Charlton Athletic 2:0, Blackpool—Leicester City 1:1, Brentford—Middlesbrough 2:1, Derby County—Liverpool 2:2, Everton—Chelsea 4:1, Grimsby Town—Leeds United 3:2, Stoke City—Huddersfield Town 4:1, Portsmouth—Manchester United 0:0, Sunderland—Bolton Wanderers 2:2, Wolverhampton Wanderers—Preston North End 3:0. A forduló meglepetése, hogy az élvonalas Derby pontot adott le, míg az Everton meglepő könnyen intézte el a Chelsea együttesét.

A kolozsvári Victoria nehezen győzte le az Adesgót. Az A. divíziós Victoria eredetileg a Juventus együttesével szándékozott játszani. Ez a mérkőzés azonban elmaradt és így a Victoria az Adesgo csapatával játszott edzőmérkőzést. A monostori csapat csak elkeseredett küzdelem után tudta legyőzni a kerületben játszó Adesgo együttesét.

Eső miatt elmaradt a Ripensia—AMTE barátságos mérkőzés. A vasárnapra tervezett Ripensia—AMTE revans mérkőzés a rossz idő miatt elmaradt. A mérkőzést, hírek szerint, a jövő vasárnap mégis csak lejátszák.

A világbajnok olasz csapat legyőzte a franciákat. Olaszország és Franciaország válogatott csapatai vasárnap ütköztek meg Nápolyban. A mérkőzés iramos, szép játékot hozott, amelyben az olaszok bizonyultak állóképesebbeknek és így győzelmük megérdemeltnek mondható. A mérkőzést 4 ezer ember nézte végig.

A Ferencváros Kassán. A Ferencváros Sárosi dr., Toldi és Gyertvay nélkül kiálló csapata Kassa válogatott csapatával mérte össze erejét, amelyet 6:2 arányban biztosan győzött le.

A szegények megsegítésére, felruházására megrendezett

1938. december 4-én nyílik a Katolikus Női Misszió helyiségeiben, Temesvár, IV. Str. Bratianu 11. Kiállításra kerülnek: Mindenféle kézimunkák, házipari- és ipar-művészeti készítmények, fafaragások, agyagszobrok, babák, gyermekjátékok, stb. Belépés díjtalan.

Karácsonyi kiállítás

Budapest válogatott csapata legyőzte a francia főváros válogatott együttesét

A magyar csapat a következő összeállításban játszott: Szabó — Korányi, Bíró — Szalay, Sárosi III., Dudás — Cseh, Zsengeller, Sárosi dr., Toldi, Titkos. Az első féldíj gólját a vendégcsapat szerezte meg, olyképpen, hogy Cseh csavart lövése Lorenz lábáról jutott a hálóba. Szünet után megváltozik a magyar csapat összeállítása, Turay lesz a középpedeztető, Cseh a jobbösszekötő és Gyertvay jön be balszéle, míg a jobbösszekötő posztját Titkos foglalja el. A 6-ik percben Cseh—Gyertvay összjáték után Sárosi dr. elé kerül a labda, akinek lövése megprezerteti a háló. Három perc múlva ismét Sárosi dr. eredményes, sőt nem sokára rá Cseh játszik a középcsatár elé, aki már a harmadik gólt rúgja és így 4:0 az eredmény. A francia csapat javított, amelyre ismét Sárosi dr. felel egy újabb góllal. A végeredményt Máthé és Simonyi állítják be.

KÜLFÖLDI SPORTEREDMÉNYEK: Pápai AC—Komáromi FC 4:4 (1:2). — Budapest: A magyar—olasz tornaversenyt pompás küzdelem után az olaszok nyertek 283.8 ponttal, a magyaroknak 282.9 pontja volt. — Berlin: Bécs—Berlin 2:0 (1:0). — Bécs: Rapid—Sportclub 7:2, Wacker—Neustadt 2:1, Amateur First—Amateur Steuer 6:0, FC Wien—Vorwärts 5:1. — Breslau: Szilédia válogatott—Varsó válogatott 2:0 (0:0). — Brüsszel: A 100 méteres gyorsúszásban az angol Taylor és Zolyomi holtversenyben végzett 1:01.3 idővel. A 100 méteres mellúszást Angyal nyerte. Vízipólóban Club National—Brüsszel—UTE 6:6 (4:3). Egyénileg: 1. Neri, 2. Guglielmetti, 3. Ternelli. — Zágráb: Gradjanszky—BSK 3:1 (2:1) barátságos. — Belgrád: Jugoszlávia—Sparta 7:0 bajnoki.

Rádió

KEDD, DECEMBER 6.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Hanglemezek. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Operett-lemezek. 20: N. Petruscu előadása. 20.20: Grigoras Dinicu zenekara. 21: A. Popovici Baznoseanu előadása. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.05: Hírek, sport. 22.40: Sofia Munteanu énekel. 23: Hírek. 23.15: Fratii Stanescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Vak Bottyán városa. (Léva). Felolvasás. 11.45: A pullover-divat. Felolvasás. 1.10: Toll Jancsi és cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szalonzenekar. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszérarak. 5.15: Mikulás-délután. 5.45: Hírek. 6: A finn függetlenség husz esztendeje. Előadás. Utána: Finn hanglemezek. 7: Kiss Ferenc szaval. 7.30: Hanglemezek. 8: Hírek. 8.30: A Magyar Nemzeti Diákszövetség ünnepi estje. „Dido és Aeneas”. Dalmü egy felvonásban. „Pozsonyi majális”. Tánccjáték egy képb. Közben: 9.50: Hírek. 10.50: Időjárásjelentés. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Magyar Imre és cigányzenekara. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.50: Mezőgazdasági előadás. 7.30: Francia nyelvoktatás. 8.25: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.25: Postászenekar.

SZERDA, DECEMBER 7.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Theodor Sibiceanu jazzzenekara. 2: Művészeti krónika. 20.15: Szalonzenekar. 2: Alex. Dima előadása. 21.15: Kamarazene. 21.45: Énekhangverseny. 22: Hírek, sport. 22.15: Sylv. Serbescu zongorázik. 22.47: Hanglemezek. 23.05: Hírek. 23.15: Costică Tandin zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Livingstone, az Afrika-kutató. Felolvasás. 11.45: Jolsv. Felolvasás. 1.10: Dénes Vera gondolkázik. 1.45: Hírek. 2: Szimfonikus hangverseny. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: A 7. jótékonycélu állami sorsjáték húzása. 4.50: Elemszérarak. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6: Farkas Béla és cigányzenekara. 7: Henszelmann Imre, kassai születésű régész halálának ötvenedik évfordulója. Előadás. 7.30: Hanglemezek. 8: Hírek. 8.55: Kültügyi negyedóra. 9.15: Zenekari est közvetítése a Városi Színházból. 9.50: Hírek. 11.10: Időjárásjelentés. Majd Bodrics Béla és cigányzenekara. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Szalonzenekar. 1.05: Hírek. **Budapest II.** 7.30: Olasz nyelvoktatás. 8.25: „Szen Ambrus”. Elbeszélés. 9.15: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.25: Bodrics Béla és cigányzenekara. 10.50: Időjárásjelentés.

Bécs 19.20: Dalok. 19.45: A sivatag dalai. 20.30: Szimfonikus hangverseny. 21.10: Vidám tarka est. 21.45: Szimfonikus zene. **Belgrád.** 20: Hangverseny. 22: Népdalok. 23.15: Könnyű zene. **Milánó.** 20: Lemezek. 21.30: Könnyű zene. 22.35: Szórakoztató zene. 23.40: Táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő s gyógyhegy hirdetések szavankint egy leu. Házasság és Levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Kütt. — Nőgrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Gágozcy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Házmasternek megbízható házaspár állást keres, a férfi géplakatos. Cím a kiadóban. 2778

Kezdő irodakísasszony, aki a három nyelvet bírja, állást keres. Szíves megkereséseket a kiadóba kérem „Szorgalmas” jelígre. 3565

Fűszerkereskedősegéd azonnalra állást keres. Cím a kiadóban. 3027

Önállóan dolgozó paszományos állást keres. Cím a kiadóban. 3028

Főzni tudó mindenek bejárónői állást keres. Cím a kiadóban. 2785

Iroda-kísasszony kezdő, szerény fizetéssel állást keres. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba leadandók. 3020

Oktatás

Német órát vennék, intelligens, idősebb hölgytől. Érdeklődni I. Str. Milano 14. a házmasternél. 2793

Alkalmazás

Perfekt mindenek, aki nagyon jól főz, nagyon jó bizonyítványokkal, jó fizetéssel december 15-re felvétetik. Jelentkezni a Déli Hírlap kiadóhivatalában. 3011

Lakás

Háromszobás modern lakást keresek február 1-re a Belvárosban, vagy a Józsefváros elején. Címetek „Jó fizető” jelígre a kiadóba kérem. 3008

Egyszobás lakást keres fiatal házaspár, kizárólag az I.—III. kerületben, közel a villamoshoz. Címetek kérem a kiadóba leadni. 3021

Kiadó elegáns bútortozott kis lakás külön lépcsőházzal, két személynek is megfelelő. Cím I. Str. Homer I. Takács. 2795

Adás-vétel

Lőszőr matrac 3 darabból álló, megvételre kerestetik. Címetek ármerjékléssel a kiadóban kérem leadni. 3025

Ottománt 2 személyet, esetleg szép takaróval együtt megvételre keresek. Címetek a kiadóba kérem leadni. 3026

Szenációs ujdonságok karácsonyi és újévi ajándékokban még nem létezett olcsó árakon

Pollák Károly

papír- és játékkészletében, Temesvár, IV., Piata Dragalina. Nagy választék babakülönlegességekben és Mikulás-ajándékokban

Festett hálószoba bútor megvételre kerestetik. Címetek megtekintés végett ármerjékléssel „Jó bútor” jelígre a kiadóba továbbít. 3029

Rádiót 3+1 lámpás, jó márkát, jó állapotban megvételre keresek. Címetek: „Jó rádió” jelígre a kiadóba kérem leadni. 3009

Korcsolyát, kerek orrú, megvételre keresek. Címetek ármerjékléssel a kiadóba kérem leadni. 3018

Villánymotorok javítását és karbantartását vállalom. Címetek kérem a kiadóba leadni. 3019

Japán selyem pincsi megvételre kerestetik. Címetek „Szép kutya” jelígre a kiadóba kérem leadni. 3022

Veszek egy nagyobb bőröndöt. Cím a kiadóban. 2794

A legnagyobb öröm a gyermekek részére karácsonykor egy jó könyv!

Előfizetőink és olvasóink a „Déli Hírlap” kiadóhivatalában a következő könyveket vásárolhatják

önköltségi árban:

Z. Tábori Piroska: Felfordult világ	30 lei
Benedek Elek: Öcsike újabb levelei	30 "
Mark Twain: Huckleberg Finn kalandjai	30 "
May Károly: A feketék országában	30 "
Z. Tábori Piroska: Béke sziget	30 "
Benedek Elek: Oriások és törpék	46 "
Verne Gyula: Falu a levegőben	40 "
Pósa Lajos: Mariska mesél	50 "
Cooper: Vadlő	60 "
Barfus: Az elefántok földjén	79 "
A. De Géroilles: A rút Katalin	90 "
Webster: A kismama	119 "
Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig	119 "
Faludi Kálmán: Leszek ur!	132 "

és még számos más gyermek- és ifjúsági könyv a legolcsóbb áron Vidéki előfizetőinknek postán küldjük a kívánt könyvet, a portó hozzászámításával, utánvétellel!

Déli Hírlap kiadóhivatala
T. M' soara I., Piata Brătianu